NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 18 DECEMBER 2023

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
37 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar (vanaf 20.16 uur), Boerboom en Van den Boomgaard, de dames Bout-Wijngaards, Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heren Van Gils en Haak, de dames Haak, Hoekstra, Kraneveldt-van der Veen, de heren Louw, Markes en Meijroos, mevrouw Meurs-Troch (vanaf 19.59 uur), de heren Mohammadian, Mooiman (tot 20.15 uur), Van der Perk en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits (vanaf 20.16 uur), Smitskam (tot 20.15 uur), Van der Snoek, Velner, Van der Vlies, De Vogel (vanaf 20.16 uur) en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, mevrouw Mertens, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: de heren Nawijn en Van Steenis

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
   a. **Afscheid raadslid de heer J. Mooiman**
   b. **Afscheid raadslid de heer P. Smitskam**
   c. **Toelating en installatie raadslid de heer W.J. Blansjaar**
   d. **Toelating en installatie raadslid de heer S. Smits**
   e. **Toelating en installatie raadslid de heer C.M. de Vogel**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Actualisatie Accountantscontroleverordening**
   b. **Raadsvoorstel Actualisatie Financiële verordening**
   c. **Raadsvoorstel Begrotingswijziging financiële afwijkingen 1e en 2e Tussenbericht 2023 en SPUK IZA**
   d. **Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Beeldkwaliteitsplan Waterbuurt**
   e. **Raadsvoorstel Verordening Leerlingenvervoer gemeente Zoetermeer 2023**
   f. **Raadsvoorstel Eenmalige energietoeslag 2023 Zoetermeer**
   g. **Raadsvoorstel Legesverordening 2024**
   h. **Raadsvoorstel Verordening onroerendezaakbelasting 2024**
   i. **Raadsvoorstel Verordening afvalstoffenheffing 2024**
   j. **Raadsvoorstel Verordening rioolheffing 2024**
   k. **Raadsvoorstel Intrekken Verordening hondenbelasting 2023**
   l. **Raadsvoorstel Verordening marktgelden 2024**
   m. **Raadsvoorstel Verordening precariobelasting 2024**
   n. **Raadsvoorstel Verordening toeristenbelasting 2024**
   o. **Raadsvoorstel Verordening lijkbezorgingsrechten 2024**
   p. **Raadsvoorstel Verordening parkeerbelasting 2024**
   q. **Raadsvoorstel Procesvoorstel Participatie ontwikkeling Mediabeleid**
   r. **Besluitenlijsten en notulen van 20 en 27 november 2023**
7. **Debat (inclusief stemmingen)**
   a. **Raadsvoorstel Structureel en reëel evenwicht Programmabegroting 2024-2027**
   b. **Memo 'Prioritering initiatieven ruimtelijke projecten 2e halfjaar 2023, afdoening toezegging 619'**

8. Sluiting

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de gemeenteraad, dames en heren op de publieke tribune en mensen die thuis meekijken, van harte welkom. Hiermee open ik de laatste vergadering van de gemeenteraad Zoetermeer van dit kalenderjaar. Dat u niet schrikt en denkt dat dit de laatste vergadering van de gemeente in het algemeen is, het is de laatste van dit kalenderjaar.
Welkom. Het is goed om mevrouw Haak hier weer terug te zien. Van harte welkom. Zij is terug van haar zwangerschapsverlof. Fijn dat u er weer bent en veel succes zou ik zeggen. Wij hebben bericht van verhindering ontvangen van de heer Van Steenis van GroenLinks en de heer Nawijn van LHN. Die zijn vanavond afwezig en mevrouw Meurs van Zoetermeer Vooruit heeft aangegeven later te zijn.
Dan de agenda van vanavond. Aan de orde is agenda zoals die op 23 november jl. is gepubliceerd en afgelopen donderdag van de laatste wijzigingen is voorzien. Daarbij heb ik verder niet zo veel op of aan te merken. Is er iemand die er iets over wil zeggen? Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel voorzitter. Ik zou graag over punt 6.p. over de parkeerbelasting een motie willen indienen en toelichten.

De **voorzitter**: Dat betekent dat u concreet voorstelt dat 6.p. overgaat naar de debatstukken. Dat wordt dan 7.c., als u daarmee akkoord kunt gaan. Dan gaan we dat als 7.c. behandelen. Dat is de verordening parkeerbelasting. Dan ga ik naar de heer Louw want die had ook zijn hand opgestoken, gaat uw gang.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een amendementje bij 6.q. dus het verzoek is of dat ook naar debat mag.

De **voorzitter**: 6.q. is het raadsvoorstel Procesvoorstel Participatie ontwikkeling Mediabeleid, dat gaat dan naar 7.d. en wordt daar dan ook behandeld. Is dat akkoord? Dan gaan we dat zo doen. Dan kijk ik rond of er nog andere opmerkingen zijn over de agenda? Dat is niet het geval, dan is de agenda aldus vastgesteld. Dan gaan wij over naar de spreektijden. Het voorstel is de spreektijden voor agendapunt 7 vast te stellen op vijf minuten per fractie en twintig minuten voor het college. Wenst iemand daar stemming over? Niet het geval, dan zijn deze spreektijden vastgesteld.

a. Afscheid raadslid de heer J. Mooiman
b. Afscheid raadslid de heer P. Smitskam

De **voorzitter**: Dan gaan we over – dat heeft u allemaal vast ook al gezien – naar het afscheid van drie mensen. We gaan van twee mensen nu afscheid nemen en we gaan mensen in de raad installeren want zoals u weet, nemen we vanavond afscheid van niet twee, maar wel drie raadsleden. Naast de heer Mooiman en de heer Smitskam, hier aanwezig vanavond, gaat het om de heer Wareman.
Om bij de laatste te beginnen. De heer Wareman heeft aangegeven niet bij de vergadering aanwezig te kunnen zijn, maar via deze weg wil ik toch enige woorden tot u richten. De heer Wareman is op 30 maart 2022 geïnstalleerd als raadslid en heeft op 12 september jl. aangegeven na 15 december jl. ruimte te willen maken voor de benoeming en installatie van de partijleider van de PDvZ in de raad. Een te respecteren eigen keuze van de heer Wareman en via deze weg wil ik hem uiteraard hartelijk danken voor de aanwezigheid van bijna twee jaar in de gemeenteraad. Natuurlijk zal hij, zoals dat ook gebruikelijk is, via de griffier te zijner tijd een prachtige bos bloemen en een afscheidscadeau ontvangen. Nogmaals, mijnheer Wareman, ondanks het feit dat u hier niet aanwezig bent, hartelijk dank voor uw inzet in deze gemeenteraad.
Dan ga ik over naar de heren Mooiman en Smitskam. Die zijn hier aanwezig en daarvoor ga ik natuurlijk wel even achter de katheder staan.
Daar zijn we weer, een gedaantewisseling. Dames en heren, het zal ongetwijfeld toeval zijn, maar anders zou je haast denken dat we getuige zijn van een nieuwe traditie op bestuurlijk gebied. Want gaat u maar na, welke verkiezingen ook worden gehouden, ze hebben inmiddels altijd wel gevolgen voor de samenstelling van de gemeenteraad. Dat de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 in een nieuwe raad resulteren, is natuurlijk logisch. Maar negen maanden geleden zagen we na de Provinciale Staten-

verkiezingen raadslid en oud-wethouder Mariëtte van Leeuwen vertrekken, namens de BBB is zij als gedeputeerde aan de slag gegaan. En nu, bij de recente Kamerverkiezingen, was het ook weer prijs. Dit keer zijn, maar dat weten we natuurlijk allemaal, ze zitten daar ook, de beide raadsleden van de PVV gekozen. Jeremy Mooiman en Peter Smitskam, jullie zijn zelfs al beëdigd, en maken daarom sinds anderhalve week deel uit van ons parlement. En natuurlijk wil ik jullie vanzelfsprekend, ik denk namens iedereen hier, van harte daarmee feliciteren.
Maar is er ook sprake van een andere kant van de medaille. Want jullie hebben op de dag voor Sinterklaas jullie ontslag als gemeenteraadslid ingediend. En dat betekent dat nu het moment daar is om jullie ook uit te zwaaien. Ik weet zeker dat ik namens de gehele gemeenteraad spreek als ik zeg dat we dit jammer vinden. De wijze waarop jullie inhoud hebben gegeven aan het raadslidmaatschap was kritisch, maar constructief. En altijd in voor het debat, maar steevast volgens de regels van dit huis. Nooit zuur of verbitterd, maar in plaats daarvan juist correct en uitermate vriendelijk. Onze fractie heeft, dat weten jullie, want ook dat is een traditie geworden, berekend hoe lang jullie gemeenteraadslid zijn geweest. Welnu, tot en met vandaag hebben jullie precies vijf jaar, acht maanden en negentien dagen de Zoetermeerse zaak gediend.
In die periode is veel gebeurd. Vanuit het niets stormde de PVV in 2018 de Zoetermeerse gemeenteraad binnen, al meteen met twee zetels die jullie mochten bekleden. Dat was voor mijn tijd als burgemeester van deze stad, maar uit goede bronnen heb ik begrepen dat niet iedereen hier gerust op was. Er was sprake van wantrouwen en scepsis. Ook maakten sommigen zich schuldig aan vooroordelen. Wat zou de komst van deze partij, die de confrontatie niet schuwt, voor gevolgen hebben? Als snel kon iedereen dat vaststellen. Het viel – als ik dat zo mag zeggen – reuze mee.
Mijnheer Mooiman, zo staat het hier, maar ik wil toch ook 'beste Jeremy' zeggen, ook al doen we dat normaal in deze raad nooit, twee maanden na jullie installatie als raadslid, hield u of hield jij al je maidenspeech. Dat gebeurde tijdens de bespreking van het coalitieakkoord. Wie de notulen terugleest, ziet hoe jij je als pas 22-jarig raadslid meteen een kritisch, nuchter en zeer bedreven debater toonde. En ook toen al ging je interrupties niet uit de weg. In dit geval was dat over de komst van het nieuwe zwembad, statushouders, de woningmarkt en het diversiteitsbeleid. Voordat u aan uw speech begon en daarin zonneklaar een aantal PVV-standpunten vertolkte. U kondigde ook alvast aan de 'dingen te benoemen' en 'verschillende partijen zo veel mogelijk aan hun gemaakte verkiezingsbeloftes te herinneren'. Dat beloofde wat.
Als geboren en getogen Zoetermeerder kende u onze stad al goed. Met als bijzonderheid dat u dankzij een computerspel ook volop vertrouwd bent geraakt met de Japanse taal en cultuur. En hierbij komt dat u al op jonge leeftijd interesse voor het politieke handwerk kreeg. Eerst viel uw oog op de LHN. Het is geen bewuste pauze, ik moest even wat drinken. In 2014 stond u zelfs al op de kieslijst van deze fractie. Maar ook al is de partij van Hilbrand Nawijn altijd erg populair geweest, met uw 17e plaats maakte u niet veel kans. U sleepte, we hebben het echt nog even voor u terug gezocht, 43 stemmen in de wacht. Een jaar later sloot hij zich bij de PVV aan. En weer een jaar later, dat was in 2016, trad u namens uw partij toe tot het provinciebestuur als waarschijnlijk een van de jongste Statenleden ooit.
U maakt nog altijd deel uit van de Provinciale Staten en nu dus in combinatie met het Kamerlidmaatschap. Door de wonderlijke wijze waarop bij de beëdiging uw naam werd uitgesproken, was heel tv-kijkend Nederland meteen op de hoogte van uw komst. Het is een nieuwe stap in uw carrière. We hebben de afgelopen jaren op meerdere terreinen veel bereikt, zei u twee jaar geleden in een artikel dat nog op de site van uw partij is terug te vinden. En in uw ontslagbrief als raadslid voegt u daar met minstens evenveel enthousiasme aan toe dat u 'niet kan wachten om nu voor alle Nederlanders aan de slag te gaan. '
Mijnheer Smitskam, en ook voor deze ene keer, beste Peter. Wie de 28e positie van een kandidatenlijst inneemt, zal denk ik niet verwachten dat dit meteen tot toetreding tot de Kamer leidt. Ik kan me dan ook voorstellen dat de wereld op zijn kop stond toen na het sluiten van de stemlokalen de recente verkiezingsuitslag steeds vastere vormen begon aan te nemen. Dat moet een bijzondere avond en nacht zijn geweest. Maar het is wel een overwinning met gevolgen. Want in uw ontslagbrief voor het raadslidmaatschap schrijft u dat u ons verlaat om u 'volledig te kunnen focussen op uw nieuwe taak'. Ook het nieuwe bedrijf dat u net was begonnen, dat heeft u mij ook nog verteld, bent u maar meteen weer gestopt. Dat is een heel kortdurend bedrijf geweest. En u spreekt zelfs van 'een pijnlijk besluit'. Daar kan ik me wel iets bij voorstellen want net als mijnheer Mooiman voelde u zich ook in deze politieke arena als een vis in het water.
Vijf jaar geleden koos u voor de lokale politiek omdat u vond dat, zoals dat heet, zaken niet goed gingen. 'Ik wilde niet langer aan de kant blijven staan en alleen maar klagen, maar zelf de mouwen opstropen', zegt u in een biografie die nu al op de internetsite van de Tweede Kamer is te vinden. Het gaat snel, zullen we maar zeggen. En zo kwam u tegelijk met de heer Mooiman in deze raad. Van uw hart heeft u sindsdien nooit een moordkuil gemaakt, zonder hierbij uit de bocht te vliegen. 'Men ging er kennelijk

vanuit dat we hier een slechte act kwamen opvoeren en alle heilige huisjes zouden omtrappen', zei u ruim vier jaar geleden in een interview, 'maar die intentie hebben we dus nooit gehad'. Daar kunnen we allemaal op dit moment ook over meepraten.
Inderdaad hebben we u leren kennen als een vriendelijk, aimabel man die altijd de weg van de verbinding en de samenwerking heeft gezocht en die tussen de bedrijven door ook graag mag vertellen over nog een andere passie, namelijk het spelen van basgitaar in een rockcoverband. Bij dezen, zeg ik hier publiekelijk dat ik nog steeds een belofte heb staan die ik u heb gedaan, als mijn agenda het toelaat, kom ik zeker een keer kijken. Mits het werk in de Tweede Kamer het toelaat dat u nog steeds basgitaar blijft spelen. Ook zelf vertelt u in die al door mij genoemde biografie dat uw muziek 'mogelijk op een lager pitje komt te staan'. 'Al hoop ik dat niet', zegt u daar overigens meteen achteraan. Dat ben ik helemaal met u eens.
Met uw fractievoorzitter vormde u als tweede man een prima koppel. 'Ik doe het echt met heel veel plezier', zei u al in 2019, toen u net anderhalf jaar raadslid was. Dat enthousiasme is gebleven en klonk altijd door in uw bijdragen. En wie weet wat ons nog te wachten staat?
U, mijnheer Mooiman, schreef althans in uw ontslagbrief dat u 'het Zoetermeerse geluid ook in de Kamer zal laten horen'. In AD Haagse Courant noemde u ruim drie weken geleden alvast als een van de onderwerpen, en dat is opnieuw een citaat van uw kant, 'het tekort aan de agenten in de stad'. Daar kunnen we dan in ieder geval samen in gaan optrekken, wat mij betreft. Ook kondigde u aan dat u zich voor woningbouw op Bleizo en voor het ziekenhuis hard wilt gaan maken. We zullen zien, want de Kamer kent immers een iets andere dynamiek dan deze gemeenteraad. Daar heeft u inmiddels in die korte periode al iets van gemerkt. Het belooft in ieder geval opnieuw een bijzonder avontuur te worden.
En natuurlijk, daarvoor sta ik hier ook, wil ik jullie bedanken voor de inzet voor onze stad die jullie de afgelopen ruim vijf jaar hebben getoond. Daar horen natuurlijk bloemen bij en een heel bijzondere, speciaal voor ons vervaardigde presse-papier. Daarin is een afbeelding van de raadzaal te zien als blijvende herinnering aan de debatten die hier zijn en worden gevoerd en waaraan ook jullie volop je steentje hebben bijgedragen. Het is het geschenk aan raadsleden die ons verlaten. Ook dat is een traditie. Geef dit cadeau een mooie plaats. Mocht dat niet lukken, dan kom ik wel adviezen geven. En ik wil u nog meegeven, denk veel aan ons en aan uw Zoetermeer. Heel veel succes en natuurlijk ook heel veel geluk. Dank jullie wel! (applaus) Ik vergeet de regie even. Jeremy en Peter, kom naar voren. Ik wilde jullie niet de hele tijd in het midden laten staan, want dan voel je je helemaal zo'n...

(De heren Mooiman en Smitskam ontvangen uit handen van de burgemeester een boeket en het afscheidscadeau.)

De **voorzitter**: Dan mogen ze nog even plaatsnemen want ik geef het woord aan de heer Duiven die als plaatsvervangend voorzitter van de raad nog een aantal woorden tot jullie zal richten. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter.
Mijn voorgangers op deze plaats kozen voor een lang gedicht, een uitgebreide loftuiting of een boek als vorm voor hun bijdrage. Ik heb nagedacht over de vorm die ik zal kiezen. En ik zal hierbij mijn voorgangers rechtdoen door te kiezen voor, en ik houd het binnen de perken, een gedichtje, een loftuitinkje en een boekje.
Voorzitter, dan begin ik als een soort afscheid vreemd aan de orde van de dag met iemand voor wie afscheid nemen eigenlijk helemaal niet meer vreemd is. Iemand die inmiddels een behoorlijke mate van routine heeft opgebouwd in het afscheid nemen. En overigens ook weer in het aantreden. Ik doel hierbij natuurlijk op de comeback kid van Sweet Lake City, de Heintje Davids van de Zoetermeerse politiek, het vaste agendapunt van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en grootgrutter in ambtstermijnen. En dan heb ik het natuurlijk over Wim Blansjaar.
Wim, tot zover ook mijn loftuitingen. Want ik moet er per slot van rekening nog een paar overhouden voor een volgend afscheid. Wel een gedichtje, en voor jou Wim, is dat een limerick. Een kort versje, met het rijmschema a-a-b-b-a. Daar gaan we.
Wim Blansjaar, een horecaman uit Zoetermeer
Spaart ambtstermijnen keer op keer.
Natuurlijk, partir, c'est mourir un peu
Maar dat vindt Wim eigenlijk ook wel een beetje sneu
Daarom komt hij snel weer terug en zegt 'tada! Daar ben ik weer'.
En dan natuurlijk ook een passend boekje. Dan kan ik mij maar één boekje voorstellen, dat is het meesterwerkje van Rogier Boon uit 1959, bewerkt door niemand minder dan Annie M.G. Schmidt. En qua verhaallijn en lettergrootte een alleszins toegankelijk werkje uit mijn jeugd en wellicht ook uit die van Wim, uit de Gouden Boekjesreeks, Wim is weg. Wim, dat wil ik je bij deze gelegenheid graag overhan-

digen. (applaus) Het waren zestien geweldige weken, dank daarvoor en tot zo meteen.
Dan waarvoor ik hier eigenlijk sta, het afscheid van Jeremy Mooiman en Peter Smitskam. Ik neem Jeremy Mooiman en Peter Smitskam in mijn bijdrage maar even samen, want per slot van rekening zijn ze in 2018 samen in de raad gekozen. In 2022 samen herkozen in deze raad en op 22 november jl. samen gekozen in de Tweede Kamer der Staten-Generaal.
Raadsleden uit Zoetermeer naar de Tweede Kamer. Dat komt niet zo vaak voor. Ik heb het in ieder geval niet kunnen traceren. Een blik in deze zaal leert dat het omgekeerde wel gebeurt. Jeremy, Peter het is goed dat met jullie, ook gelet op de huidige samenstelling van de Kamer, gemeentelijke invalshoeken een stem krijgen in de Kamer. Een stem met, naar ik hoop, ook met jullie presentie een Zoetermeers randje daarbij. En Jeremy, afgaande op het recente interview, de burgemeester refereerde daar ook al aan, dat je hebt gegeven, zal dat ook zeker gaan gebeuren.
Dan terugkijkend op jullie periode in de raad. Ik meen in de afgelopen periode van een kleine zes jaar, de burgemeester was er wat preciezer in, een ontwikkeling te kunnen bespeuren. De eerste slagenwisselingen hier in de raad, in mei en juni 2018, werden van de zijde van de PVV scherp aangezet. Jullie voeren scherp aan de politieke wind, zou je kunnen zeggen. Jullie gaven in duidelijke bewoordingen het PVV-visitekaartje af. In de maidenspeech van Jeremy over het toen afgesloten coalitieakkoord, de burgemeester zei dat ook al, en in het door de PVV kort daarop aangevraagde interpellatiedebat begin juli 2018, over de voorgenomen moskee aan de Olof Palmelaan. En de maidenspeech van Peter diezelfde raadsvergadering daaropvolgend, over het resultatendebat. Ik kan mij vergissen, maar ik meen toch dat er daarna gaandeweg een zekere kentering heeft plaatsgevonden, niet zozeer wat betreft de politieke opvattingen, maar wel ten aanzien van de mate van bereidheid om verbinding en samenwerking in de raad te zoeken.
De eerste vier PVV-moties in dat interpretatiedebat werden met overduidelijke cijfers weggestemd. Daarna heeft menig PVV-motie de politieke eindstreep wel gehaald. Jullie insteek en aanpak waren gaandeweg steeds meer gericht op samenwerking en daarmee ook op gedeeld resultaat. Natuurlijk, met verschillende opvattingen en oplossingen, maar altijd constructief en met het oog gericht op het belang van Zoetermeer en Zoetermeerders, met een herkenbare, heldere politieke visie op wat maatschappelijk moet, praktisch kan en staatsrechtelijk mag. Dat is, gelet op de actualiteit, een belangrijke notie. Ik wens en ik spreek ook de verwachting uit dat jullie deze op samenwerking gerichte insteek en aanpak, zoals wij die in de laatste jaren in de Zoetermeerse raad hebben we mogen ervaren, meenemen naar Den Haag en daar in de gelegenheid zijn deze ook daar toe te passen. Want Den Haag is wat mij betreft wel toe aan een beetje Zoetermeerse politieke mores en samenwerking.
Ik weet nog niet wat jullie portefeuilles worden, maar ik hoop dat dit onderwerpen zijn of worden waarin jullie je politieke ziel en zaligheid kwijt kunnen. Concrete, voor de samenleving relevante zaken en dus geen politieke trivialiteiten of de spreekwoordelijke gevechten tegen windmolens. Wellicht met uitzondering van enkele windmolens in de ons omringende gemeenten.
Jeremy, ik ken jouw belangstelling en fascinatie voor de Japanse taal en cultuur. Daarom als gedicht voor jou een haiku. Voor degenen die dat niet weten, een haiku is een traditionele Japanse dichtvorm, bestaande uit drie regels met een vast patroon van vijf lettergrepen in de eerste regel, zeven lettergrepen in de tweede regel en weer vijf lettergrepen in de derde regel. Haiku's hebben een eenvoudige structuur en beschrijven geen emotie, maar proberen die juist op te roepen. Voor een amateurdichter is dat natuurlijk een hopeloze opdracht, maar ik doe toch een poging.
Bouwen aan de stad
Visieverschil, toch één doel
Samen resultaat.
Peter, voor jou weer een limerick.
Peter Smitskam, een IT'er uit Zoetermeer
kort van stof, maar constructief telkens weer
Werd vanaf plek 28 lid van de Staten-Generaal
Een mooie stap als politieke mijlpaal
En, we gaan het zien, wellicht ook niet voor de laatste keer.
Jeremy en Peter, ik wens jullie heel veel succes in Den Haag. We zullen ongetwijfeld van jullie gaan horen. Per slot van rekening, als iemand bij het afleggen van de belofte al de landelijke media weet te halen, zit dat helemaal snor. Voor jullie verblijf in het Haagse heb ik enkele nuttige boekjes op de kop weten te tikken. Voor Jeremy Kèk mè nâh, met tips en tricks voor plat en bekakt Haags. En voor Peter, als geboren Hagenaar als ik goed ben geïnformeerd, De Haagse Canon. Met 25 geschiedenisverhalen die iedere Hagenaar moet kennen.
Jeremy en Peter, namens de collega's, dank voor de fijne samenwerking en heel veel succes gewenst in Den Haag en zonder twijfel tot ziens. (applaus)

De **voorzitter**: Dank aan de heer Duiven voor zijn mooie bijdrage en dat betekent dat ik nu het woord geef aan de heer Mooiman. Gaat uw gang.

De heer **Mooiman** (PVV): Dank u wel voorzitter.
Allereerst natuurlijk dank voor alle aardige woorden van uw kant en natuurlijk ook van de heer Duiven. Dat waardeer ik zeer, evenals het leuke boekje. Ik zal mijn best doen om dat te doorgronden.
Voorzitter, de PVV haalde tijdens de afgelopen Tweede Kamerverkiezingen een enorm resultaat. Landelijk stemde 23,49% van de kiesgerechtigden op de PVV. En in Zoetermeer was dat zelfs 28,6%. De uitslag resulteerde in een zetelaantal van 37, waardoor ook ik geroepen werd mijn plek in te nemen als Kamerlid. Een ontzettende eer, waarbij dankbaarheid en verantwoordelijkheidsgevoel overheersen. Want dat is het en zo ervaar ik het, een enorme verantwoordelijkheid richting onze kiezers om flink aan de slag te gaan met het realiseren van een beter Nederland en een positieve verandering ook op landelijk niveau te bewerkstelligen.
Tegelijkertijd betekent deze ontwikkeling dat ik ervoor gekozen heb om mijn lidmaatschap van de gemeenteraad te beëindigen. Een plek waar ik met veel plezier met iedereen heb samengewerkt. En die samenwerking, de burgemeester zei het al, ging altijd prettig en op de inhoud. Zoals de kiezer dat van ons mag verwachten. De Zoetermeerse raad kent immers ook een goede cultuur van politiek op de inhoud, of, zoals oud-burgemeester Aptroot dat altijd noemde, 'politiek op de bal en niet op de man'. En juist door deze insteek weet men elkaar in deze raad te vinden. Van links tot rechts, van partij tot partij, en persoon tot persoon, om zo het beste voor elkaar te krijgen voor onze inwoners. En ik zou ook zeggen, houd dat met elkaar vast. Ik ben ervan overtuigd dat juist samenwerken en het serieus proberen te vinden van deze overeenkomsten dingen zijn waar onze mensen op zitten te wachten. Je zult het niet altijd met elkaar eens worden, maar ook dat is prima. Verschillen moeten en kunnen er zijn. En soms is het agree to disagree en doet ieder zijn eigen ding, maar in goede harmonie.
Voorzitter, deze manier van politiek bedrijven heb ik ook altijd in Zuid-Holland gehanteerd in de provincie en zal ik, zelfs al wordt dat op de proef gesteld, dat ook in de Kamer blijven hanteren om zo het maximale en het beste voor onze inwoners voor elkaar te krijgen. Politiek waar het niet gaat om de naam van de partij en of je je collega wel of niet aardig vindt, maar om de voorstellen en de inhoud die je in de politieke arena op tafel legt.
Voorzitter, ik wil ook graag nog een woord van dank uitspreken richting mijn fractiegenoten Peter Smitskam, Stefan Smits en Cock de Vogel, collega's en ook goede vrienden. Tegen Peter zeg ik: ik kijk ernaar uit om de prettige samenwerking met jou voort te zetten in de Kamer. Je hebt je als raadslid altijd goed ingezet en we konden altijd op elkaar bouwen en elkaar vertrouwen. Wordt vervolgd, zou ik zeggen. Tegen Cock en Stefan zeg ik: het doet mij goed om straks jullie beëdiging mee te mogen maken. Jullie hebben zowel als commissielid, als in fractieverband ontzettend hard gewerkt en je ingezet voor onze fractie. Ik heb het volste vertrouwen dat jullie de PVV op een goede manier voort zullen zetten. Stefan, Cock, ontzettend bedankt voor jullie tomeloze inzet.
Tot slot wil ik de voltallige raad en het college bedanken. En ook zeker de griffie, voor de altijd goede ondersteuning. Ook dank ik de bodes die altijd voor ons klaar stonden, het ambtelijk apparaat, de beveiliging en de catering. Ik zal de Zoetermeerse politiek vanaf een afstand blijven volgen en jullie kunnen er zeker van zijn dat het Zoetermeers geluid ook in de Kamer te horen zal zijn. We gaan elkaar blijven zien. Dank u wel voorzitter. (applaus)

De **voorzitter**: Dank mijnheer Mooiman voor uw mooie woorden. Ik verzoek u inderdaad nog even op uw zetel, zoals dat hier staat, plaats te nemen, want dan geef ik de heer Smitskam het woord voor zijn bijdrage.

De heer **Smitskam** (PVV): Dank u voorzitter. Allereerst allemaal bedankt voor de mooie woorden. Ik vond ze indrukwekkend. Dat heeft me echt geraakt.
Dit moment markeert een bijzonder punt in mijn politieke leven en ik sta hier met gemengde gevoelens. Enerzijds ben ik vervuld van enthousiasme vanwege mijn lidmaatschap van de Tweede Kamer en de mooie taak die op mij ligt te wachten. Maar anderzijds voel ik ook wel wat pijn omdat ik deze raad ga verlaten. Want lid zijn van deze raad, is een eer en voorrecht en is een geweldige leerervaring geweest. Nog geen maand geleden had ik niet het flauwste vermoeden dat ik deze raad voortijdig zou gaan verlaten. En al helemaal niet voor een zetel in de Tweede Kamer. Toch sta ik hier nu om afscheid van u allen te nemen omdat die zetel de Tweede Kamer is bewaarheid.
Toen de PVV in de peilingen begon te stijgen naarmate de grote dag dichterbij kwam, begon ik wel te geloven dat Jeremy misschien een heel kleine kans zou kunnen maken. Hij stond drie plaatsen hoger op de lijst dan ik. Het zou erom gaan hangen. We weten inmiddels allemaal dat de PVV een enorme verkiezingswinst heeft behaald en met mij stond iedereen op de verkiezingsavond vol ongeloof naar het

tv-scherm te kijken. We konden nauwelijks bevatten wat daar gebeurde. Voor Jeremy, en voor mij, betekende dit een zetel in de Tweede Kamer.
Inmiddels is het Kamerlidmaatschap een feit en hebben we reeds enkele malen de hectiek in de plenaire zaal van zeer dichtbij mogen meemaken. Absoluut, een geweldige ervaring. Maar er is ook wel enige scepsis. Vergeleken met deze raad, is het in de Tweede Kamer behoorlijk chaotisch. De gemeentelijke organisatie heeft een aantal zaken veel beter voor elkaar dan de Tweede Kamer. Wat dat betreft een groot compliment aan ons allemaal, onze griffie en alle betrokkenen die ons raadswerk mogelijk maken. Een nieuwe episode dient zich aan en ik zal mij met veel enthousiasme en toewijding storten op het mooie werken in de Kamer. Maar dat heeft ook wel een spijtig randje en dat heeft alles te maken met de reden waarom ik hier sta. Het voortijdig vertrek uit deze raad had ik zeker niet gepland toen we vorig jaar weer voor vier jaar bijtekenden. Zoals de heer Nawijn als ervaringsdeskundige in een interview met RTV West heeft gezegd, is in theorie het Kamer- en raadswerk combineerbaar. Ik zou het raadswerk in principe kunnen voortzetten in combinatie met het werk in de Kamer. Maar ik heb ervoor gekozen om dit niet te doen. Enerzijds om focus te houden op het belangrijke werk dat mij in de Tweede Kamer staat te wachten. Ik weet nu al dat er heel veel op mij af zal komen. Maar anderzijds ook omdat wij fractiegenoten hebben die zich al vanaf 2018, net als wij, voor 100% hebben ingezet die het in mijn ogen verdienen de raadszetel van ons over te nemen. Ik laat mijn zetel achter in het volste vertrouwen dat ons werk, onze koers en de respectvolle wijze waarop wij altijd de samenwerking hebben gezocht, op een goede en professionele manier zal worden voortgezet.
Hoewel ik mijn rol in de gemeenteraad achter mij laat, blijft mijn interesse voor de Zoetermeerse politiek fier overeind. Ik ben dankbaar voor de geleerde lessen die zeker van waarde zijn voor het nieuwe hoofdstuk in de landelijke politiek. Ik wil mijn oprechte dank uitspreken aan u, burgemeester, aan de wethouders, alle collega's in de raad, de griffie, de bodes en verder alle betrokkenen voor de fijne samenwerking en steun die wij door de jaren hebben mogen ontvangen. En, niet in de laatste plaats, aan mijn fractiegenoten. Ik wens u allen heel veel succes toe met de uitdagingen waar Zoetermeer voor staat en als Zoetermeers inwoner zal ik de verdere ontwikkelingen met veel interesse blijven volgen. Dat was het voorzitter. (applaus)

De **voorzitter**: Dank voor deze mooie woorden en ik denk dat iedereen denkt 'nu gaan we afscheid nemen', maar dat gaan we nog niet doen. We gaan namelijk eerst over tot de toelating en installatie van drie nieuwe raadsleden.

c. Toelating en installatie raadslid de heer W.J. Blansjaar
d. Toelating en installatie raadslid de heer S. Smits
e. Toelating en installatie raadslid de heer C.M. de Vogel

De **voorzitter**: Want door het vertrek van de heren Mooiman, Smitskam en Wareman zijn er vacatures ontstaan in de gemeenteraad. De volgende personen worden benoemd op deze vrijgevallen plaatsen, de heer Blansjaar, de heer Smits en de heer De Vogel. In het kader van de toelating van de nieuwe raadsleden wordt aan u gevraagd u uit te spreken over de geloofsbrieven. Ik deel aan de gemeenteraad mee dat het officiële benoemingsbesluit van de voorzitter van het Centraal Stembureau en de geloofsbrieven inmiddels in handen zijn gesteld van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven en het is mij gebleken dat de commissie haar taak reeds heeft verricht. Ik ga daarom het woord opnieuw geven aan de heer Duiven, voorzitter van de Commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbrieven, voor het uitbrengen van de rapporten. Hij loopt al iets op de zaken vooruit.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. De commissie heeft de geloofsbrieven van de benoemde leden van de gemeenteraad, de heer 'tada!' Blansjaar, de heer Smits en de heer De Vogel onderzocht. De commissie heeft het genoegen te rapporteren dat de geloofsbrieven en de daarbij conform de Kieswet overlegde bescheiden in orde zijn bevonden. De rapporten van de commissie zijn voor de leden ter inzage neergelegd bij de griffie, zoals gebruikelijk. De commissie adviseert de gemeenteraad dan ook de heren Blansjaar, Smits en De Vogel als lid van de gemeenteraad toe te laten.

De **voorzitter**: Dank u wel en dank ook voor het uitbrengen van het rapport en dank aan de commissie voor het volbrengen van haar taak. Ik stel dan ook aan de raad voor deze adviezen te volgen. Is er iemand die daar stemming over wenst? Dat is niet het geval, dan is dat aldus besloten en dan gaan we nu over tot de installatie van de nieuwe raadsleden. Ik verzoek in ieder geval de heren Blansjaar, Smits en De Vogel om naar voren te komen en dan loop ik naar de katheder en verzoek ik u te gaan staan.
Ik zal zo dadelijk de tekst van de eed en verklaring en belofte voorlezen en verzoek u in alfabetische volgorde te antwoorden met ofwel 'zo waarlijk helpe mij God Almachtig', of 'dat verklaar en beloof ik'.

'Ik zweer/verklaar dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik zweer/verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik zweer/beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als raadslid naar eer en geweten zal vervullen.'

De heer **Blansjaar** (PDvZ): 'Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!'

De heer **Smits** (PVV): 'Dat verklaar en beloof ik!'

De heer **De Vogel** (PVV): 'Dat verklaar en beloof ik!'

De **voorzitter**: Dan wil ik u allemaal, alle drie van harte feliciteren en daar hoort natuurlijk een bloemetje bij en u krijgt waarschijnlijk ook een mooi applaus van iedereen. (Onder applaus overhandigt de burgemeester de drie nieuwe raadsleden een boeket.)
Als ik nog even de aandacht mag van iedereen en als iedereen even wil gaan zitten, krijgt u zo natuurlijk de gelegenheid om zowel de drie nieuwe raadsleden te feliciteren, als afscheid te nemen van de heer Mooiman en de heer Smitskam. Dus ik ga de vergadering zo schorsen, maar ik wil even kijken, want we hebben namelijk ook nog een moment dat de raads- en collegeleden ietsje eerder terug moeten zijn – jullie kunnen natuurlijk niet wachten – voor die groepsfoto. Maar ik kijk even naar de tijd. Het is nu 20.19 uur. Ik zou zeggen om 20.40 uur hier terug als college en raadsleden voor de foto. Dan beginnen we de vergadering weer om 20.45 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Leden van de raad, dames en heren op de publieke tribune, ik heropen de vergadering.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: We gaan naar agendapunt 2 van de agenda, dat is het spreekrecht. Er heeft zich één inspreker gemeld, dat is de heer Aalderink namens de Stuurgroep Dove Senioren Haaglanden, over het realiseren van een woonzorgcomplex voor dove senioren in Haaglanden. Ik kijk even rond of de heer Aalderink naar voren kan komen? U heeft vijf minuten, gaat uw gang.

De heer **Aalderink**: Bedankt voorzitter, dat ik hier mag inspreken. Ik spreek hier namens de Stuurgroep Dove Senioren Haaglanden. We zijn op zoek naar een complex waar doven zich thuis kunnen voelen, of thuis kunnen komen, voor mensen op leeftijd. Hiervoor zoeken we een wooncomplex voor dove senioren met zorg in de Haagse regio. De stuurgroep is vanaf rond 2000 bezig om te kijken of we hier een oplossing voor kunnen vinden en tot op heden hebben we nog steeds geen aanbod kunnen krijgen. Tot zolang zijn we 'gedwongen' om naar het Doven seniorencomplex De Gelderhorst in Ede te verhuizen. De vraag is, gezien de lange wachtlijst die daar op het ogenblik is – en ik heb het laatst nog even na zitten kijken, er is een wachtlijst van 182 personen – of we daar nog een plekje kunnen krijgen. Ik ben er heel negatief over. Dan vraag ik me ook af, waarom geen speciale woonzorg voor doven? Dat is ook gezien de communicatie van belang, waardoor doven op hogere leeftijd heel snel in eenzaamheid terechtkomen. Vandaar dat ik ook probeer in de omgeving te blijven waar we nu zitten en ook de andere doven voelen zich liever niet gedwongen om toch naar Ede te gaan terwijl ze liever hier blijven. Daarom heb ik hier een linkje, en ik zal dat even aan de burgemeester geven, waar u kunt zien op YouTube wat De Gelderhorst eigenlijk inhoudt. Daarin wordt precies uitgelegd waarom wij doven zo'n behoefte hebben aan een dovencomplex, maar graag in de omgeving willen wonen. Er wonen veel doven hier in de omgeving. Onze wens is daarom dat we in de Haagse regio blijven. Daar zoeken we een woonzorgcomplex voor. Dat wilde ik graag kwijt.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Aalderink. Als u inderdaad de stukken geeft dan gaan we die keurig beschikbaar stellen voor alle raads- en commissieleden. Dank u wel voor uw bijdrage.
We hebben verder geen mensen meer voor het spreekrecht, dat betekent dat we over kunnen gaan naar agendapunt 3.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dat zijn de mondelinge vragen. Daarvan hebben we er één ontvangen van de heer Mohammadian van Zoetermeer Vooruit over het Memo Opvang van statushouders. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Op donderdag 14 december jl. werden wij geconfronteerd met het besluit van het college om medio december 69 statushouders te gaan huisvesten in het NH Hotel. Hierover heeft Zoetermeer Vooruit een aantal vragen. Hierbij wil ik mij enerzijds richten op het proces van informatievoorziening en anderzijds wil ik ingaan op de huisvesting van deze groep in onze stad.
Kan het college in een overzichtelijke tijdlijn uitleggen hoe dit besluit tot stand is gekomen? Was er geen mogelijkheid om de raad eerder te informeren? Het college was eerder op de hoogte dat we dit jaar niet aan onze taakstelling zouden voldoen. Hoe heeft het college zich ingezet om aan de taakstelling te voldoen en was het niet beter geweest als het college eerder stappen had ondernomen?
Welke overwegingen heeft het college gemaakt bij het kiezen van het NH Hotel? Zijn er alternatieve locaties overwogen voor de huisvesting van statushouders en zo ja, waarom is het NH Hotel de uiteindelijke keuze geworden?
Kan het college een beeld schetsen van hoe de samenstelling van deze groep eruit zal zien? Is er een mogelijkheid om met het COA afspraken te maken in het kader van de samenstelling van de groep? Wij kunnen ons voorstellen dat gezinnen makkelijker te huisvesten zijn dan 69 individuen.
En als laatste: kan het college aangeven of het mogelijk is voor de gemeente om in de eerste helft van 2024 202 de statushouders te huisvesten?

De **voorzitter**: Dank u wel de heer Mohammadian voor uw vragen. Daar ga ik voor naar het college, naar wethouder Weerwag. Gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter en bedankt voor de vragen, die u heeft ingediend.
Het college wordt elke week benaderd door de staatssecretaris en het COA, evenals een heel aantal andere gemeenten in deze kwestie. De laatste brief van de staatssecretaris vorige week riep zelfs op ongevraagd versneld uitplaatsen van statushouders naar hotels. Ons college heeft ervoor gekozen om zelf hier regie te houden op de verplichte taakstelling en de huisvesting van statushouders versneld in te lopen door het tijdelijk plaatsen van een groep statushouders in het hotel. De raad is vervolgens direct via een aparte dagmail geïnformeerd, afgelopen donderdag. De gemeenteraad is eerder dit jaar al geïnformeerd over het feit dat de taakstelling voor het tweede halfjaar 2023 te hoog is om zonder extra inzet te realiseren.
Die keuze voor het NH Hotel is in samenspraak met het COA geweest. Dit was het voorstel van het COA en daar hebben wij als college mee ingestemd. Daarbij wil ik wel opmerken dat het COA ook nog zorgt voor een locatiemanager ter plaatse voor een goede opvang en begeleiding. De samenstelling van de groep, zoals we dat op dit moment kunnen zien, is voor de helft alleenstaande mannen en de rest gezinnen waarvan een derde al geruime tijd in de voormalig PI zit. Het geldt voor elke statushouder dat zij in feite al Zoetermeerders zijn, maar deze mensen, in ieder geval een derde, verblijven ook al in Zoetermeer. Inmiddels zijn er wel signalen dat het totaal aantal van 69 inmiddels lager ligt. Dat zijn we op dit moment even aan het verifiëren. Daar wil ik nu nog geen concrete uitspraken over doen, maar het ziet er wel naar uit dat in de tussentijd ook de afspraken met de woningcorporatie door blijven lopen zodat die huisvesting doorgaat.
Voor wat betreft het halen van de taakstelling van 2024, daar kunnen we op dit moment geen garanties over afgeven. De keuze voor de hotelregeling is ook een teken dat de taakstelling een zware wissel trekt op onze sociale voorzieningen, de woonruimte maar ook de ambtelijke organisatie. Hier vraag ik ook als voorzitter van de regio, van de provinciale Regietafel Asiel, aandacht voor bij zowel provincie als het rijk. Zo is er vanmorgen nog een PRT geweest, waarbij ik dit ook onder de aandacht heb gebracht bij de commissaris van de Koning. Het mag in ieder geval helder zijn dat de gemeente een wettelijke taak heeft en dat we de nodige inspanningen moeten verrichten om hieraan te voldoen, dat dat niet meevalt. Soms zullen we daar wellicht wat creatiever mee moeten zijn. Dat doen we onder meer in nauwe samenwerking met woningcorporaties, die ik net al even noemde, en gezien de goede contacten heb ik hier wel vertrouwen in.
Vooruitlopend kan ik aangeven dat we in de week van 15 januari opnieuw gesprekken hebben met de woningcorporaties over 'waar staan we nu?' ook om te kijken 'hoe kunnen we zo snel mogelijk de mensen in het hotel op een verantwoorde wijze door laten stromen?' En er wordt ook gekeken naar andere oplossingen die wellicht mogelijk zijn, zoals leegstaande kantoorruimtes en hoe we die wellicht kunnen ombouwen naar acceptabele huisvesting. Ik wil daarbij nog aanvullen dat woensdag a.s., 20 december,

om 19.30 uur een inwonersbijeenkomst is in Club Entree. We hebben natuurlijk ook al via een persbericht en de brieven die we hebben rondgestuurd aan omwonenden kenbaar gemaakt dat deze binnenkort zal plaatsvinden. Ik heb aan het einde van de middag te horen gekregen dat dat dus woensdag 20 december om 19.30 uur is in Club Entree. Die zullen we nu ook gaan vermelden op die bewuste website en ik zorg dat u morgen in de dagmail daar ook de uitnodiging van ziet.
Dat was het voor nu even, voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag. Ik ga naar de heer Mohammadian en daarna zie ik nog een aanvullende vraag. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, een heel korte vraag. Allereerst hartelijk dank voor de beantwoording. Ik heb nog wel een vraag over de statushouders uit de PI want over de PI hadden we afgesproken met elkaar 'daar gaan de statushouders voor het grootste deel heen om ook de druk van de overige asielzoekerscentra te verminderen'. Waarom zou dan die groep uit de PI ook naar het NH Hotel gaan? Dat volg ik niet helemaal.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dat is ook eigenlijk iets wat het COA op dat moment beslist.

De **voorzitter**: Ja, ik kijk rond of er nog vragen zijn en ik zie er twee, waarbij ik even de aantekening wil maken dat het geen debat mag worden. Dus echt een aanvullende vraag en geen debat, want dat moet op een andere manier. Ik ga eerst naar mijnheer Van den Boomgaard en dan mijnheer Boerboom en ik zag ook mijnheer Louw.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Ook FVD is erg bezorgd over de gang van zaken en over de komst van 69 statushouders, al dan niet iets minder. Ook omdat de wethouder heeft aangegeven ze binnen een halfjaar te willen huisvesten, daar waar huisvesting een schaars goed is voor onze jongeren, voor onze stellen die in scheiding liggen of die gescheiden zijn, die noodgedwongen samen moeten leven. Dus de vraag is, hoe gaat de wethouder daarin voorzien?
En het tweede punt, voorzitter, is de vraag over de veiligheid. In het nieuwsbericht stond ook vermeld dat er statushouders uit Ter Apel zullen komen. We kennen daar de problematiek rond het OV, rond supermarkten, winkelcentra et cetera, maar ook rond hoe dames en kinderen worden bejegend. We hebben hier natuurlijk een Balijbos. En wat speelt daar in de omgeving? Hoe wordt de veiligheid van onze Zoetermeerder gewaarborgd? Even tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor, en ik kijk even naar de wethouder, dat we even de vragen afgaan. We doen de vragenronde in één keer en dan kunt u in één keer antwoorden, dat lijkt me handiger. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter, de wethouder geeft aan dat hij ook naar andere oplossingen gaat kijken. En mijn vraag is: u wist aan het begin van het jaar al dat de corporaties niet de volledige taakstelling invulling konden geven. Heeft u dit jaar overal naar andere oplossingen gekeken? Dat was ook de vraag in een van onze vragen die wij schriftelijk hebben gesteld, maar waar geen direct antwoord op is gekomen. Kan de wethouder aangeven wanneer hij meer informatie kan geven over de andere oplossingsrichtingen waar hij nu naar op zoek is? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ook een korte aanvullende vraag. De wethouder zei terecht 'dit zijn eigenlijk al Zoetermeerders'. Dus mijn vraag is: hoe zorgen we ervoor dat deze mensen zo snel mogelijk mee gaan doen in Zoetermeer? Dus kunt u iets vertellen over de voorzieningen die we daarvoor treffen, ook voor de mensen die in het NH Hotel komen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. Om even het rijtje af te gaan, beginnend bij FVD. Ik begrijp zeker uw zorg. Dat is ook eigenlijk de reden dat we nu deze mensen in het hotel plaatsen. Het alternatief was de Utrechtse werkwijze en dan gewoon zeggen 'de reguliere woningzoekende wacht maar even'. Daar hebben we niet voor gekozen.

Voor wat betreft de veiligheid is in ieder geval ook toezicht door die locatiemanager. Daarom zorgt het COA ook voor een locatiemanager, het woord zegt het al, op locatie.
Even kijken. U heeft het over statushouders en de zorg die u heeft als van de mensen van Ter Apel. Maar goed, deze statushouders hebben de bestemming Zoetermeer. In feite zijn het al onze Zoetermeerders en daarom zullen we ook in ieder geval zorgen dat we ze daarover blijven aanspreken op het moment dat er iets zou zijn, net als iedereen die de wet overtreedt, wordt aangesproken.
Voor wat betreft GroenLinks, andere oplossingen zijn zeker bekeken. Onder andere hebben we ook natuurlijk naar flexwoningen gekeken. Daar zijn hier ook de nodige debatten over gevoerd. Ik heb zo'n idee dat we het daar straks ook nog even over gaan hebben. Dat is zeker een mogelijkheid, maar daar heeft uw raad ook eerder anders in besloten. Tegelijkertijd hebben we ook gekeken naar leegstaande kantoorpanden. Die zijn er wel, maar daar heb je ook te maken met mogelijkheden, of een eigenaar dat wel of niet wil verkopen of verhuren voor die bestemming. Tegelijkertijd is er een woningtekort in het algemeen dus het vraagt inderdaad aandacht en het geeft maar eens weer hoe zwaar die druk ook op de gemeente rust.
Voor wat betreft de vragen van de PvdA over de voorzieningen rond integratie, zo vat ik het maar even op, kan ik zeggen dat op het moment dat deze mensen in het hotel aankomen, ze hier in feite echt bij Zoetermeer ingeschreven en zullen we ook dat traject met ze oppakken waar het gaat over arbeid en onderwijs en dat soort vraagstukken. Dus ja, dat weten we en ook dat vraagt natuurlijk wel weer wat van onze ambtelijke capaciteit en geeft druk. En ook die zorg breng ik elke keer over naar de provincie en het rijk. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik stel voor om dit hiermee af te ronden want het is een mondelinge vraag en er zijn nog aanvullende vragen gesteld. Daarmee beschouw ik dus deze vraag als beantwoord. Het staat u uiteraard vrij om daar op een later moment nog over te debatteren.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 4, dat zijn de mededelingen. Zijn er mededelingen uit de raad? De heer Louw.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter, even een mededeling namens Raden in Verzet. U allen bekend en hier in Zoetermeer begonnen. Ik heb u de laatste keer bijgepraat en verteld dat het de bedoeling is om het actiecomité ook landelijk te verbreden. Inmiddels is er een kerngroep van ongeveer negen raadsleden uit het hele land. Die hebben vandaag een nieuwsbericht gestuurd, dat zit bij ingekomen stukken, en een manifest opgesteld, met het verzoek dat manifest te ondertekenen. Dat is een oproep aan de onderhandelende partijen en de informateur in Den Haag om ervoor te zorgen dat we voldoende geld krijgen als gemeenten. Mijn collega, mijnheer Duiven, ook lid van het actiecomité zou het dictum van het manifest even willen voordragen, voorzitter, zodat u allen weet, als u straks uw handtekening wilt gaan zetten, waarvoor u tekent.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel voorzitter. De formerende partijen wordt gevraagd in het kader van de onderhandelingen voor een nieuw kabinet in het regeerakkoord te regelen dat:
1. De gemeenten structureel over voldoende middelen beschíkken via het
Gemeentefonds. Voorbeelden: afschaffing van de opschalingskorting, voortzetten van de bestaande financieringssystematiek en indexering van de fondsen passend bij echte (stijgende) kosten op wettelijke (zorg)taken.
2. De gemeenten sturingsmogelijkheden en bevoegdheden krijgen die bij hun taken en verantwoordelijkheden passen.
3. Gemeenten nooit meer in een situatie terecht kunnen komen waarbij wel de taken, maar niet de benodigde middelen bij de gemeenten terechtkomen en
4. De interbestuurlijke (financiële) verhoudingen op basis van gelijkwaardigheid en samenwerking worden hersteld en verankerd.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan zal dat straks ter ondertekening worden aangeboden. Anderen nog vanuit de raad die een mededeling willen doen? Als dat niet het geval is, kijk ik naar mededelingen van het college. Ik weet dat wethouder Van der Meer in ieder geval nog een mededeling wilde doen.

Wethouder **Van der Meer**: Dank. Ik zet even mijn bril op, dan kan ik zien tegen wie ik praat. Wij hebben

u beloofd dat u voor het einde van het jaar een overzicht krijgt van de stand van zaken van de acute acties. En dat u nog een overzicht krijgt van de prognose uitgesplitst naar een aantal verschillende soorten van jeugdhulp. Ik kijk ook naar mijnheer Boerboom want die vroeg expliciet om uit te leggen 'over wat voor soort hulp hebben we het nou?' Dat zouden we ook voor het eind van het jaar doen. Die twee berichten komen ook naar u toe. Ik verwacht dat u die deze week zult ontvangen. U krijgt begin volgend jaar, al in januari, ook nog een analyse die hoort bij die herijking van de toegang. Die gaat over de analyse van de langdurige hulp. We hebben bijna 900 situaties nu geanalyseerd. Daar is ook een rapport van en dat komt in januari. En omdat wij vermoeden dat u daar vragen over hebt, zijn we van plan om u in februari uit te nodigen voor een technisch overleg, net als we in september hebben gedaan, zodat u over al die stukken nadere vragen kunt stellen. Ik geef nu alvast aan dat we dat in februari van plan zijn, dan hoeft u niet allemaal agenderingsverzoeken te doen en dergelijke, want het lijkt ons juist heel goed dat we eerst elkaar vertellen over die stand van zaken op dat moment. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter, ik mis er nog eentje. Er was ook een toezegging gedaan dat eind dit jaar wellicht al zicht zou zijn op de uitslag van het extern onderzoek naar de gang van zaken rond de Mandelabrug. Hoe ver is dat?

De **voorzitter**: Ja, dat is volgens mij... Maar laten we oppassen dat we niet... Daar komt morgen een memo over in het college. Maar voordat we nu alle stukken gaan behandelen, kan ik u voorspellen dat u morgen nog een hoop stukken krijgt toegezonden voor onder de kerstboom.
Dan kijk ik even rond en als er geen andere mededelingen uit het college zijn, dan ga ik naar agendapunt 5.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dat is de afdoening ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst? Mijnheer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja voorzitter, het valt ons op dat bij een fors aantal ingekomen stukken van het afgelopen jaar, niet alleen van de afgelopen periode, maar van het afgelopen jaar, die misschien wel afgedaan zijn door het door het college nog geen vinkje staat. Van sommige weten we in ieder geval zeker dat die zijn afgedaan, maar dat zou ons geruststellen als het college die stukken langsloopt om na te gaan of ze ook echt zijn afgedaan en ze dan ook af te laten vinken. En als ze nog niet zijn afgedaan, daarvoor alsnog met spoed te gaan zorgen. Dank u.

De **voorzitter**: Ik denk dat ik namens het college volgens mij de toezegging kan doen dat we dat zullen gaan doen. We zullen kijken welke nog open staan en we zullen die zo snel mogelijk afdoen. Is dat akkoord? Ja. Anderen nog rond ingekomen stukken? Is er iemand die stemming hierover wenst? Er zijn 37 raadsleden aanwezig. Geen stemming, dan is de afdoening ingekomen stukken afgehandeld.

6. Hamerstukken

De **voorzitter**: Dan gaan we over tot de hamerstukken. Aan de orde zijn de raadsvoorstellen die als hamerstuk kunnen worden afgedaan. Die heeft u allemaal gezien op de agenda. Eerst wil ik vragen of iemand behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring bij een van de raadsvoorstellen. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Wij hebben indertijd tegen de motie voor de afschaffing van hondenbelasting gestemd omdat we het niet verantwoord vinden om in deze tijd zo'n grote hap uit de begroting te nemen. Geheel consequent willen we daarom ook tegen 6.k. stemmen, de intrekking van de verordening.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring over de hamerstukken? Niet het geval. Wenst iemand stemming? Mevrouw Brouwer, ja. Dat betekent dat – u mag het ook zeggen? – het raadsvoorstel 6.k. Intrekken verordening hondenbelasting apart in stemming brengen en alle andere gaan we dan als hamerstuk behandelen.

k. Raadsvoorstel Intrekken Verordening hondenbelasting 2023

De **voorzitter**: Agendapunt 6.k. breng in nu in stemming. Ik wil de leden van de raad die tegen dit voorstel zijn, vragen hun hand op te steken. Dat is de fractie van de ChristenUnie-SGP. Daarmee is dit besluit met 35 stemmen voor en 2 stemmen tegen aangenomen.
Dan ga ik nog een keer kijken of er iemand behoefte heeft aan stemming over andere raadsvoorstellen. U weet dat er twee zijn inmiddels naar debat zijn gegaan, dat zijn 6.p. en 6.q. Als er verder geen opmerkingen zijn dan hamer ik deze stukken af. Dank u.

a. **Raadsvoorstel Actualisatie Accountantscontroleverordening**
b. **Raadsvoorstel Actualisatie Financiële verordening**
c. **Raadsvoorstel Begrotingswijziging financiële afwijkingen 1e en 2e Tussenbericht 2023 en SPUK IZA**
d. **Raadsvoorstel Procesvoorstel participatie Beeldkwaliteitsplan Waterbuurt**
e. **Raadsvoorstel Verordening Leerlingenvervoer gemeente Zoetermeer 2023**
f. **Raadsvoorstel Eenmalige energietoeslag 2023 Zoetermeer**
g. **Raadsvoorstel Legesverordening 2024**
h. **Raadsvoorstel Verordening onroerendezaakbelasting 2024**
i. **Raadsvoorstel Verordening afvalstoffenheffing 2024**
j. **Raadsvoorstel Verordening rioolheffing 2024**
l. **Raadsvoorstel Verordening marktgelden 2024**
m. **Raadsvoorstel Verordening precariobelasting 2024**
n. **Raadsvoorstel Verordening toeristenbelasting 2024**
o. **Raadsvoorstel Verordening lijkbezorgingsrechten 2024**
r. **Besluitenlijsten en notulen van 20 en 27 november 2023**

7. Debat (inclusief stemmingen)
a. Raadsvoorstel Structureel en reëel evenwicht Programmabegroting 2024-2027

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 7, het debat. Als eerste is aan de orde het Raadsvoorstel Structureel en reëel evenwicht Programmabegroting 2024-2027. Ik ga eerst even kijken wie daar het woord over wenst te voeren. Mevrouw Bout, mijnheer Ekkelenkamp, mijnheer Boerboom, mevrouw Brouwer, mijnheer Velner, mevrouw Sandifort, mevrouw Frinking, mevrouw Siegelaer en daar kan nog altijd iemand aan toegevoegd worden. Mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u voorzitter. In een app-groep van PvdA-leden appte onze bestuurssecretaris vandaag dat RTL Nieuws met het bericht kwam dat gemeenten € 3,7 miljard overhielden in 2022. Vlak daarna zette mijn collega-raadslid Louw in diezelfde app-groep een link van de website van raadsleden.nl, waar hij net zelf ook al over berichtte, over het manifest, met het bericht dat het financiële tekort van € 3 miljard ook na de verkiezingen boven de markt blijft hangen voor gemeenten. Vervolgens kwam er een zeer terechte vraag van een van onze vrijwilligers: kunnen jullie mij uitleggen hoe het bericht van de secretaris van de afdeling en het bericht van de heer Louw met elkaar te rijmen zijn? Want zo op het eerste gezicht strookt dat niet met elkaar.
Die verwarring snap ik heel goed, want het is best ingewikkeld om uit te leggen dat je een structureel gat niet met incidenteel geld mag dichten. Ik heb zelf een andere verwarring, voorzitter. De fractie van de PvdA probeert al jaren uit alle macht geld bij elkaar te sprokkelen voor een financiële dekking voor moties en daarbij letten we goed op de mogelijkheden en onmogelijkheden zoals deze worden opgelegd door de wet en/of door het college. Er zijn in het verleden moties niet ingediend of niet aangenomen omdat er geen geld is. In een poging creatief te boekhouden, richten we af en toe een fonds op dat dan twee of drie jaar bestaat, omdat het geld juridisch dan als incidenteel geoormerkt kan worden. En zo blussen we een brandje voor een paar jaar. En wat doet dit college nu? Dat tovert een instrument uit de hoge hoed waarbij het 10% van de reserve vrij inzetbaar mag opnemen en dan mag je dat ineens structureel geld noemen. Vervolgens dicht de wethouder ook nog en passant het ene gat met het andere door € 2 miljoen alvast weg te schrijven uit de septembercirculaire. De reactie van de provincie was ook nogal voorbarig. Er kwam voor het weekend al een reactie van de gedeputeerde met complimenten over de gevonden oplossing. Terwijl we er in dit huis nog niet over gesproken hadden.
Dit is een constructie die vragen oproept bij de PvdA; als dit instrument door het college gebruikt mag worden mag de gemeenteraad dat dan ook? Is dit iets eenmaligs? Mag het college dit vaker doen? De PvdA wil heel graag bespreken wat de spelregels zijn voor dit soort bokkensprongen en daarom dien ik een motie in, samen met GroenLinks en PvdA, met een verzoek om hier nog eens over te praten. Dank u wel.

Motie nr. 2312-01 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66
Structureel en reëel evenwicht voor iedereen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 december 2023;

overwegende dat:
- er sprake is van een hoge solvabiliteit in Zoetermeer;
- er sprake is van een hoog weerstandsvermogen in Zoetermeer;
- er sprake is van een negatieve schuldquote;
- de gemeente Zoetermeer veel spaargeld heeft;

constaterende dat:
- door bovengenoemde voorzichtige wijze van boekhouden er door het college wordt aangegeven dat er geen financiële ruimte is voor nieuwe plannen in de begroting;
- diverse partijen daarom in het (recente) verleden soms moties niet hebben ingediend, omdat zij plannen hadden bedacht waar (structureel) geld voor nodig was;
- diverse moties verworpen zijn in het Voorjaars- en/of Najaarsdebat na de motivatie van het college dat daar geen ruimte voor was;

is van mening dat:
- het college nu een instrument heeft gevonden om meer dekking mogelijk te maken vanuit de spaartegoeden van de gemeente ook de gemeenteraad de kans moet krijgen om op een dusdanige manier begrotingsbeleid te wijzigen;
- begrotingswijzigingen niet alleen mogelijk zouden moeten zijn als de provincie daarom vraagt;

verzoekt het college om:
- bespreekbaar te maken wanneer we wel en wanneer we niet het beleid voor de begroting kunnen wijzigen en wanneer we kiezen voor sparen en wanneer voor uitgeven
- daarom voorafgaand aan de Perspectiefnota 2025 met een notitie te komen om de inzet van reserves te bespreken met de gemeenteraad en waarin wordt aangegeven voor welk doel de reserves zijn en in welke mate zij wel of niet benut kunnen worden voor financiële problemen/oplossingen;
- in bovengenoemde notitie ook aan te geven wat er met een surplus in de septembercirculaire gedaan mag worden, en in welk jaar;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout. Ik ga over naar de heer... O, excuus, mevrouw Brouwer wil interrumperen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil graag vriendelijk bezwaar maken tegen de term 'bokkensprongen' voor deze constructie omdat ik me heb laten uitleggen dat dit iets is dat we sinds kort mogen, sinds heel kort, en waar we dus ook meteen gebruik van maken omdat we er al heel lang om vroegen. En wat mij betreft, is het geen bokkensprong van het college, maar een toestemming die we eindelijk krijgen van de provincie.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout, heeft u nog behoefte aan een reactie?

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik hoor geen vraag, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar mijnheer Ekkelenkamp voor zijn eerste termijn.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Door een boekhoudkundige truc toe te passen op de programmabegroting ontkomen we aan de ondertoezichtstelling van de provincie. Dat is niet bepaald een blijk van goed bestuur in deze stad. De raad wordt bovendien door het voorliggende raadsvoorstel voor het blok gezet. Er is immers geen andere keuze dan in te stemmen met dit voorstel, want alleen dan voorkomen we deze ondertoezichtstelling door de provincie.
Op 2 oktober jl. hebben we een debat gehad over de tekorten bij jeugdzorg. Het ging toen over meer grip krijgen op de kosten en over een verbeterplan. Ik heb toen namens mijn fractie een punt gemaakt

van het verstrekken van goede en tijdige informatie aan de raad. Belangrijk om tijdig te kunnen anticiperen op tegenvallers. Ik heb toen ook gesproken over het verwachtingsmanagement want verandering in de jeugdzorg realiseren, is een kwestie van lange adem. Dat red je gewoon niet op de korte termijn. Daarvoor is deze materie veel te complex. Het komt mij voor dat dit ook de inschatting is van de provincie.
Voorzitter, helaas moeten we constateren dat het verbeterplan dat we op 2 oktober 2023 hebben besproken, voor de provincie niet goed genoeg is gekwalificeerd, in ieder geval niet zo concreet dat hieruit valt af te leiden dat er ook een positief financieel effect is te verwachten voor de programmabegroting. Er is bovendien sprake van een nieuwe tegenvaller, een tegenvaller van maar liefst € 3,7 miljoen. Zo valt te lezen in een memo van 1 december jl. Betekent dit alles, wethouder Van der Meer, dat we begin 2024 – en dat kan ook in februari worden – een bijgesteld plan kunnen verwachten?
En voor wethouder Iedema heb ik de vraag of hij nog steeds van mening is dat er geen plan moet worden gemaakt om ervoor te zorgen dat we een duurzame en evenwichtige begroting hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp, dan ga ik naar mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. 'Als mensen je doelen niet in twijfel trekken, dan zijn ze niet ambitieus genoeg' en 'ik heb nog nooit zo veel vertrouwen gehad in de plannen als deze keer', aldus wethouder Iedema tijdens het begrotingsdebat op de vraag van GroenLinks of de taakstelling van € 7 miljoen op jeugdzorg wel realistisch was. Het verbaast GroenLinks dan ook zeer dat het college vanavond terug naar de raad moet om niet onder preventief toezicht te worden gesteld door de provincie. Daarom hebben wij de volgende vragen aan het college:
1. Als de wethouder zoveel vertrouwen had in zijn plannen, waarom laat hij zich nu dan zo makkelijk door de provincie ompraten om toch een wijziging door te voeren?
2. Wat is de onderliggende businesscase waar die € 7 miljoen op gebaseerd is en was?
3. Beseft het college dat het door vast te houden aan die € 7 miljoen tijdens de begroting de raad de keuze ontnomen heeft om tijdens de begroting een integrale afweging te maken?
4. Het college gaf tijdens de begroting ook aan dat er weinig andere keuzes waren dan de taakstelling op te nemen. En nu blijkt er met een tweetal technische wijzigingen zo € 7 miljoen gevonden te kunnen worden. De raad heeft vaak geopperd om te kijken hoe wij onze riante financiële positie konden inzetten. Het college gaf aan hier geen mogelijkheid toe te zien. Hoe kan het dat het college nu zo eenvoudig een gat van € 7 miljoen weet te dichten?
5. Wordt er een terugstorting in het OAD gedaan als (een deel van) de taakstelling wel gerealiseerd wordt?
Ik rond af voorzitter. GroenLinks is teleurgesteld in dit raadsvoorstel en heeft twijfels of dit college in control is. Wij hopen dat het college ons kan overtuigen vanavond, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Op het risico af dat ik weer de opmerking krijg dat ik geen vragen stel. Dat is ook zo, want als je een vraag stelt, wil je antwoord en dat is niet per se zo. Maar in reactie op de vraag die gesteld wordt over waarom we plotseling twee mogelijkheden vinden: dat is omdat die er eerst niet waren. De septembercirculaire van het rijk mogen we normaal helemaal niet meetellen in de begroting en dat mogen we nu bij uitzondering wel doen. En die constructie dat we ons spaargeld, zogezegd, fictief tegenover een gat mogen zetten, was er ook niet. Dus ik vind de beschuldiging wat dat betreft niet reëel.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, ik zie dat echt oprecht anders. Met name het tweede geval, want ik kan me niet anders voorstellen dan dat de wethouder tijdens de begroting al op de hoogte was van het feit dat die mogelijkheid eraan zat te komen. Anders verbaast me dat dat zo ineens uit het niets nu boven tafel komt. Dus ja, dat verrast ons. Het komt het college in mijn ogen ook heel goed uit dat nu vanavond ineens dat gat zo gedicht kan worden. Nogmaals, mijn grootste twijfel die ik volgens mij net ook heb geuit, gaat over het feit dat die € 7 miljoen toen is opgenomen en nu blijkt dat daar dus eigenlijk helemaal geen onderbouwing voor was waar de provincie mee kon instemmen. Daar heb ik echt grote moeite mee. Want daarmee is ons tijdens de begroting de mogelijkheid onthouden om een goede afweging te maken met elkaar.

De **voorzitter**: Mag ik eerst naar mevrouw Brouwer terug en dan ga ik naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Zoals ik het zie, hebben we tijdens de begrotingsvaststelling gewoon een moedige poging gedaan om er met die € 7 miljoen vanaf te komen, waarvoor we de plannen nog niet helemaal in kannen en kruiken hadden. Wat de provincie nu dus ook zegt. Ze gingen er dus niet akkoord mee. En nu hebben we twee andere opties gekregen die inderdaad verrassend en prettig zijn, want we vragen er al een hele tijd om, om onze reserves als een soort tegenwicht tegenover tekorten te mogen zetten.

De **voorzitter**: De heer Boerboom en dan mevrouw Sandifort.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, als wij toen die afweging konden maken, dan hadden we misschien een andere keuze gemaakt. Daar gaat het mij om. De wethouder heeft toen letterlijk gezegd wat ik net zei, wat ik opnoemde in mijn eerste zin. 'Ik heb nog nooit zo veel vertrouwen gehad in de plannen als deze keer'. En toch besluit de provincie nu iets anders. Dan denk ik 'dan ben ik als raadslid niet in positie gebracht om een weloverwogen keuze te maken'. Dat is waar ik bezwaar tegen heb.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. In aanvulling op wat mevrouw Brouwer zojuist zei. Die plannen waar u aan refereert, via de voorzitter, waar de heer Boerboom aan refereert, zijn de plannen waarover in het bericht van de provincie ook staat dat, als wij verbeterplannen gaan opvragen, dat de plannen zijn die er al zijn en dat die dan akkoord zijn. Het verschil zit erin dat er nu een andere mogelijkheid is en dat de provincie vindt dat we daar gebruik van moeten maken om die begroting recht te breien. Aan onze doelstellingen als gemeente verandert niets. Dit betekent niet dat we niet meer die plannen die we met elkaar hebben gemaakt, gaan uitvoeren. We hevelen alleen geld van het ene naar het andere potje over, zodat we dat netjes onder de streep op papier afgerond hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter, en dat dat volgens mij net was wat ook mijn twee collega's al aanhaalden. Dat is technisch boekhouden dat we nu aan het doen zijn. Volgens mij hadden wij tijdens de begroting integraal een aflevering kunnen maken met elkaar of we misschien geen andere keuzes hadden moeten maken. En nu zijn we creatief aan het oplossen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Dat 'creatief oplossen', daar pas ik een beetje voor. En dat technisch boekhouden, ja, het is ook feitelijk een technische aanpassing. Met het grote verschil tussen het begrotingsraad en nu dat het toen niet kon. Toen mocht je niet je incidentele middelen hiervoor inzetten. Die mogelijkheid is er nu wel. Het heeft ook uitgebreid in nieuwsbrieven en kranten gestaan. Dat heeft u kunnen lezen. Dat is nu een tijdelijke aanpassing om gemeenten te helpen en daar maken we nu dankbaar gebruik van. Meer dan dat is het niet.

De **voorzitter**: Ik zie mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Even in reactie op mevrouw Sandifort. Het gaat natuurlijk niet zozeer om die technische mogelijkheid. Het gaat erom dat we natuurlijk in een eerder stadium een andere afweging hadden kunnen maken. Die mogelijkheid is ons natuurlijk nu onthouden. Dat had dus ook gekund bij de voorjaarsnota want toen was in feite al wel bekend dat we op een tekort zouden afstevenen en het had daarnaast nog een keer gekund in het najaar. Dat is toen niet gebeurd en nu moeten we dus terugvallen op deze truc.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog kort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Om de heer Ekkelenkamp even antwoord te geven: een andere keuze voor wat? We hebben toch met elkaar in gestemd om actieplannen of hoe je het wilt noemen, in te zetten om die € 7 miljoen in dat Sociaal Domein te vinden? Dus welke andere keuzes had u dan willen maken?

De **voorzitter**: Mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Nou, we gingen ervan uit op dat moment dat het gewoon kon, wat de regels van de provincie betreft. Dat blijkt dus achteraf niet zo te zijn en daarom hebben we nu deze uitweg moeten vinden.

De **voorzitter**: Ik zag mevrouw Bout nog, en dan wil ik langzamerhand dit afronden en gaan we verder met de eerste termijn. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Sandifort zegt 'de provincie is wel degelijk blij met de plannen die er liggen'. Maar dat is de provincie dus niet, want anders hadden ze de plannen niet afgeschoten. Mijns inziens zijn het dus wel financiële trucjes. Die willen misschien wel meer fracties toepassen. Gaat het college dit vaker toepassen? Dat is de reden waarom ik die motie heb ingediend. We voeren nu een debat over of het wel of niet een financiële mogelijkheid is en of het vaker mag of niet mag. Dat zou ik dus graag willen bespreken. Ik hoop dat u daarom de motie steunt. Want de provincie vond de plannen dus te zacht om onze hele begroting goed te keuren.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort nog en dan ga ik verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Ik blijf het maar herhalen. Het is ook een technische aangelegenheid waarvan de provincie zei 'nou, de plannen als onderdeel van de begroting zijn in die zin te weinig concreet, maar als we herstelplannen zouden opvragen die horen bij toezicht dan heeft u die al klaar en dan zijn dat deze plannen'. Dus we praten een beetje in cirkeltjes. Er is nu een nieuwe optie bijgekomen. Alle regels daarover staan gewoon op internet. Die kunt u gewoon vinden; wanneer het wel mag, wanneer het niet mag, voor hoeveel procent van je incidentele middelen dat maximaal mag. Dus ik begrijp de hele strekking van dit debat niet zo.

De **voorzitter**: Volgens mij zijn er voldoende argumenten uitgewisseld en u kunt er nog in tweede termijn op terugkomen. Ik stel voor dat we met de eerste termijn verdergaan en dat is met mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. Ik was bijna vergeten dat ik ook nog zelf aan het woord zou komen.
Ik wilde het volgende zeggen: de nieuwe afspraken over het meetellen van reserves komen precies op tijd om preventief toezicht te voorkomen. We willen niet nu onze reserves in het gat van de begroting gooien, maar het is gewoon eerlijk dat het meegewogen wordt. Daarom mogen we dus ook best een risico nemen met de plannen die we maken voor de grote tekorten in de jeugdzorg door onze reserve daar als tegenwicht tegenover te stellen. dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik heb een vraag aan mevrouw Brouwer. Stel nou dat we eerder hadden geweten dat de plannen niet goedgekeurd zouden worden door de provincie. Dan zouden we misschien andere besluiten hebben genomen in of over de jeugdzorg. Dat is het bezwaar dat wij maken. Dan hadden we die € 7 miljoen anders kunnen verdelen in de begroting. Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer?

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dat is eenvoudig, daar ben ik het gewoon helemaal niet mee eens. Ik wil even een zinnetje voorlezen, als de burgemeester het goed vindt, uit het memo dat we gekregen hebben van mijnheer Zevenbergen, de gedeputeerde van de provincie. 'Omdat Zoetermeer momenteel nog druk bezig is met de concretere uitwerking van de verbeterplannen, maar deze op dit moment nog niet met de gemeenteraad zijn besproken, konden wij vanuit onze rol als toezichthouder de taakstelling op de jeugdzorg van € 7 miljoen nog niet als reëel aanmerken'. Dat is voor mij genoeg antwoord.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout nog en dan mijnheer Boerboom.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dat is dus precies het bezwaar dat ik uit richting het college, dat is dus allemaal

nog niet voldoende besproken. Zijn wij dan als raad wel voldoende in positie gebracht?

De **voorzitter**: Ik kijk even naar mevrouw Brouwer, die wil daar nog op reageren en dan mevrouw Sandifort. Ik zie toch dat we iedere keer dezelfde discussie voeren. Maar mevrouw Brouwer nog en dan mevrouw Sandifort. Maar ik ga eerst nog naar mijnheer Boerboom want die had ook zijn hand al opgestoken en dan mevrouw Sandifort. Mijnheer Boerboom nog?

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, volgens mij is dit nog aanvullend. Als wij die plannen niet hebben goedgekeurd, hoe kan het college dan in die begroting al zo'n groot bedrag opnemen? Misschien vind ik die plannen wel helemaal niet goed, als raadslid. Het gaat mij erom dat wij tijdens die begroting ook een afweging hadden kunnen maken door te zeggen 'die hondenbelasting, of dat extra geld dat we hebben uitgegeven voor die huurverhoging, als we die € 7 miljoen nu niet gaan realiseren'. Dat is mijn punt, dan hadden we daar die afweging met elkaar kunnen maken. Nu sta ik voor het voldongen feit dat ik vanavond helemaal op het laatste moment hier ja tegen kan zeggen, want anders mogen we niets meer besluiten als gemeente.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Toch een paar dingen misschien om het wat helderder te maken. Ten eerste, we waren er allemaal bij toen we erover besloten, hoe we dat gat zouden dichten in het begrotingsdebat en dat we dat daar gingen zoeken. Die plannen waren onderdeel van de begroting. Alleen zegt de provincie daarvan nu 'dat is net niet goed genoeg, dus u moet even wat geld in dat potje zetten'. Want ten tweede is wat nu gebeurt, dat we toch tijdelijk dat geld in dat Sociaal Domein zetten. Dus ik begrijp niet wat het probleem nu is met, hopelijk, maar dan loop ik helemaal vooruit op mijn eigen termijn, het uitgangspunt dat we de doelstellingen wel blijven hanteren dat we het geld daar gaan vinden.

De **voorzitter**: Ik ga denk ik nu met de eerst termijn verder. Mijnheer Velner, voor de eerste termijn. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Laat ik ook vooropstellen dat ik het een technische operatie vind om ervoor zorg te dragen dat we positief beoordeeld blijven door de provincie. Het mag dan wel zo zijn dat we over voldoende financiële reserves beschikken om dit probleem voor nu op te lossen, maar is dit wel de juiste wijze en het juiste moment? Daar hebben meerdere fracties al aan gerefereerd. We weten inderdaad nog niet of de huidige plannen om de taakstelling voor de jeugdzorg te halen voldoende zullen zijn om daar nu bij voorbaat vanuit te gaan. Omdat de eerste resultaten nog afgewacht moeten worden en nog niet alle plannen volledig zijn uitgewerkt en ze nog niet besproken zijn in de raad is dat nog niet duidelijk. Ik snap dat het voor de wethouder handiger is om onder repressief toezicht te staan dan onder preventief toezicht, maar als we elk jaar aan dit verzoek toegeven, zijn we ook snel door onze financiële mogelijkheden heen, terwijl het financieel ravijn in 2027 ook nog steeds dreigt. Wethouder, kunt u mij uitleggen wat nu het verschil is tussen repressief en preventief toezicht, als je elk jaar in de septembercirculaire met een zwaard van Damocles kunt worden geconfronteerd, terwijl de oorzaak van het probleem ligt bij de onvoldoende middelen die het rijk beschikbaar stelt om de jeugdzorg te financieren. Welke mogelijkheden biedt de huidige werkwijze voor voorstellen die wij in onze kunnen doen? Tot zover mijn bijdrage.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik over naar mevrouw Sandifort voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel voorzitter. Ik zit even door mijn tekst te scrollen, het meeste heb ik eigenlijk al gezegd. Dus voor mij is het belangrijkste om nog even te herhalen dat ondanks dat we nu geld overhevelen richting dat Sociaal Domein om dat gat te dichten, wat ons betreft de doelstellingen om daar wel mee aan de slag te gaan, niet gewijzigd zijn. Het zou fijn zijn als de wethouder dat nog kan bevestigen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Boerboom met een interruptie.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Hoe realistisch vindt u die plannen van het college, ook in het licht van wat mijnheer Ekkelenkamp zojuist zei, dat er al weer een nieuw tekort van drie komma zoveel miljoen op ons af is gekomen dit jaar? Hoe realistisch vindt u het dat het gat van € 7 miljoen straks daadwerkelijk gedicht zal worden en moeten we niet eigenlijk nog realistischer zijn en het

bedrag verhogen in plaats van die € 7 miljoen op te nemen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Net zoals u heb ik de concrete uitwerking van de plannen nog niet gezien. Dus daarover kan ik nog niets zeggen, maar ik heb wel heel veel vertrouwen dat dit college daar keihard mee aan de slag is. Ik weet dat ze ook bij andere gemeenten aan het kijken zijn, dat ze echt op zoek zijn naar nieuwe ideeën om daar anders te werken, slimmer te werken. Dus ik heb wel vertrouwen in dit college.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout en dan mijnheer Ekkelenkamp.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik hoor mevrouw Sandifort zeggen 'ik heb vertrouwen in dit college'. Ja, dat begrijp ik, want het is uw eigen wethouder. Dus natuurlijk steunt u die. Maar u zegt tegelijkertijd 'ik heb de plannen nog niet gezien'. Gaat u dus zomaar akkoord als raadslid met plannen die u niet gezien heeft? En bent u daar gewoon mee akkoord? Hoe kan dat dan?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dat heeft iedereen hier gedaan. Daarom zitten we volgens mij een beetje langs elkaar heen te praten, dat hebben we allemaal met elkaar gezegd in het begrotingsdebat en de provincie zegt nu 'ja, dat vinden we net wat lastig, want die uitwerking van die plannen heeft u niet in uw raad besproken, dus het is eigenlijk net niet concreet genoeg om echt onderdeel van de begroting te laten zijn. Dus zet daarom nu een beetje geld van uw incidentele middelen in dat Sociaal Domein, zodat we zeker weten dat als die plannen het niet halen, het geld daar is'. Dat is wat er nu gevraagd wordt, dus ik begrijp niet waarom u mij nu verwijt dat ik die plannen nog niet heb gezien, want niemand heeft die nog gezien. Alleen aan de overkant wel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik stel wel voor dat we niet door de zaal heen gaan roepen, want dat hoor ik hier en daar doen en dat is niet de bedoeling, daar hebben we microfoons voor. Maar ik zag mijnheer Ekkelenkamp, gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u voorzitter. Mevrouw Sandifort zegt 'ik geef uiteraard steun aan dit college'. Maar even de vraag, straks hebben we in het nieuwe jaar ergens weer een voorjaarsdebat. Het lijkt me dan toch goed dat we ruim van tevoren met elkaar weten wat dan eigenlijk het financieel perspectief is op het gebied van jeugdzorg voordat we daar dan nieuwe plannen kunnen maken. Of denkt u 'dat loopt niet zo'n vaart'? Hoe schat u dat eigenlijk in, mevrouw Sandifort?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat lijkt me een uitstekend idee. Natuurlijk moeten we dat op tijd weten en ik ben er in die zin ook realistisch over. Ik heb echt vertrouwen in dit college. Ik heb vertrouwen in hoe de wethouder hiermee aan de slag gaat, hoe ze ons daarover op de hoogte houdt, welke stappen allemaal worden gezet. Maar er is ook een kans dat het niet lukt. Dat het gewoon zo'n zwaar dossier blijft en zo ingewikkeld blijkt dat het niet lukt. En dan ben ik blij dat we er zo gezond voor staan dat wij incidentele middelen hebben om een eventueel doemscenario te kunnen dekken.

De **voorzitter**: Ik stel voor door te gaan. Dan ga ik mevrouw Frinking voor haar eerste termijn. Gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. Het raadsvoorstel is duidelijk en is feitelijk een technische aanpassing van budgetten op een manier die we eerder kennelijk niet inzetten, of mochten. Het verwerken van de septembercirculaire is iets dat toch al zou gebeuren, maar op een later moment. En de nieuwe regelgeving met betrekking tot structureel en reëel evenwicht is van november dit jaar en het helpt in het oplossen van het probleem van het preventief toezicht. De taakstelling van € 7 miljoen op jeugdzorg moet nog wel ingevuld worden en we zijn benieuwd naar de plannen, zoals net toegezegd door de wethouder van Jeugd. We gaan ervan uit dat het geld dat nu uit de reserves wordt gehaald op een later moment weer teruggestort wordt. Is het college dat ook van plan? Wij gaan verder akkoord met het voorstel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. U heeft het over die septembercirculaire die nu verwerkt is. Normaal verwerken we die bij perspectiefnota en kunnen we op dat moment een afweging maken van wat we eventueel met extra middelen of minder middelen willen doen. U besluit om dat nu al te doen. Beperken we ons daarmee niet ook in de keuzes die we tijdens het voorjaarsdebat straks kunnen nemen?

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik denk 'we hebben nu een probleem en dat probleem lossen we nu op'. En je kunt het ergens nog opzij zetten of wachten tot er andere dingen komen. Maar ja, nu moet je het gat dichten.

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar mevrouw Siegelaer voor haar eerste termijn.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Zoetermeer staat in de top 3 van financieel gezondste 100.000+-gemeenten van Nederland, aldus de resultaten uit de studie van VDO. Zoetermeer onder preventief toezicht is een onaangename verrassing. Vooruitzien is regeren en daar kunnen we beter op ageren. Hoe gaat het college de raad betrekken om financieel evenwicht te bereiken naar de toekomst toe? Let wel, preventief toezicht zou betekenen dat bijna heel Nederland onder toezicht van de provincie zou komen te staan en dat is een onmogelijke opgave, en niet realistisch.
De nieuwe regelgeving omtrent een structureel evenwichtige begroting is een stap in de goede richting voor gemeenten om een sluitende begroting te kunnen leveren. Maar wat de LHN betreft, is het veel meer van belang dat het rijk realistisch uitkeert aan het Gemeentefonds, structureel geld toekent aan de gemeenten in plaats van SPUK-gelden die steeds meer ingezet worden.
De LHN blijft wel kritisch op de programmabegroting, want wederom wordt jeugdzorg als kanttekening naar voren gehaald. En dan moet je ook als Zoetermeer realistisch blijven en weten waar je je geld aan uitgeeft en hoe je kunt bijsturen om het tij te keren. Het is goed om te horen dat de wethouder voor het reces met de onderbouwing komt van het acute noodplan.
Wij steunen het raadsvoorstel en we zijn positief gestemd over de positieve houding en reactie van de provincie. Dat is een mooi voorbeeld van samen doen wat nodig is. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb verder geen andere leden van de raad meer voor de eerste termijn. Als dat klopt, kijk ik naar de wethouder of het mogelijk is direct te antwoorden. Is dat het geval? Hij luistert niet, maar hij is zo ver. Dan geef ik het woord aan wethouder Iedema. Gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter dank. Ik zit wel een klein beetje met een ambivalent gevoel. Ik zal dat toelichten.
Ik begin bij de heer Velner, die zei 'het is voor het college of voor de wethouder handiger om onder repressief toezicht te staan dan preventief'. Ik denk dat dat niet alleen geldt voor de wethouder, maar voor de hele raad. Preventief toezicht betekent namelijk dat je geen verplichtingen meer mag aangaan en dat de hele begroting et cetera eerst moet worden goedgekeurd door de provincie voordat wij verder mogen. Volgens mij is dat geen wenselijke situatie. Het college was dan ook onaangenaam verrast toen enkele dagen geleden, anderhalve week geleden ongeveer, de telefoon ging met de mededeling 'we gaan de gedeputeerde aanraden of adviseren om u onder preventief toezicht te stellen'. Ik was dubbel verbaasd, om wat mevrouw Siegelaer al aangaf, we zijn de derde gezondste gemeente van Nederland. We hebben denk ik een heel mooie begroting met elkaar afgeleverd van bijna € 500 miljoen. We hebben tegenover die € 7 miljoen taakstellende acties gesteld, maar we hebben onszelf ook de ruimte gegund om dat volgend jaar met elkaar te doen. Wij kennen de raad en het college met elkaar als partijen die dat dan ook echt gaan doen. Dus u kunt zich de verbazing in mijn stem misschien wel voorstellen toen ik tegen de provincie zei 'serieus, meen je dat? Dan ben ik heel benieuwd hoe het met anderen gaat'. Maar ik had ook niet zo'n zin om dat af te wachten. Dat is conform het betoog dat ik hier heb gehouden over de scenario's, mijnheer Ekkelenkamp vroeg mij daar ook naar, 'streeft u nog steeds een evenwichtige begroting na?' Ja, natuurlijk streef ik een evenwichtige begroting na. Volgens mij willen we dat ook met zijn allen; een begroting die wij hier vaststellen waarin wij de keuzes en waar wij vervolgens dan ook achter gaan staan. En ik sta nog steeds achter die begroting van...

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Ekkelenkamp.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Ja, dank u voorzitter. Nu neemt u natuurlijk die € 7 miljoen eigenlijk op in deze begroting. Maar mijn vraag was, en die heb ik toen ook in het debat op 2 oktober jl. gesteld: moeten we niet gewoon een breder plan maken omdat we nu al zien die € 7 miljoen niet op te lossen is in 2024, en ook daarna niet? Integendeel, er komt nog wat meer bij. Moeten we niet wat meer kijken 'hoe kunnen we de komende jaren proberen niet iedere keer een greep in onze eigen kas te hoeven doen, maar hoe kunnen we het op een andere manier oplossen?' Dat was de vraag.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Helemaal eens, maar dan refereer ik ook weer even aan het debat dat we met elkaar hebben gehad over de begroting, waarbij we een aantal zaken hebben besproken. U sprak zelfs nog uw verbazing uit 'gaat u echt morgen aan de slag met de nieuwe begroting?' Toen zei ik 'ja', dat is inmiddels ook gebeurd. Maar toen hadden we het ook over drie zaken. De acute acties in het kader van de jeugdzorg op het programma Toekomstbestendige jeugd en over de hele begroting ook met elkaar kijken naar scenario's; wat als we dat ravijn willen dichten? Er waren zelfs een aantal partijen die zeiden 'willen we misschien eens een keer streven naar een niet-sluitende begroting?' Dat heb ik toen afgeraden. Dat doe ik nog steeds, maar dat was wel met die kennis van toen. We hebben toen met zijn allen besloten om die taakstelling op te nemen. Het was 21 november jl. ...O ja, u gaf mij ook nog de wens mee om te blijven lobbyen voor betere financiën. Ik heb het vandaag ook weer een paar keer gehoord. De oplossing is en blijft natuurlijk dat het rijk met die € 3 miljard over de brug komt. Alleen blijven ze dat maar voor zich uitschuiven en hoe langer de formatie duurt, hoe minder zeker dat wordt. We begonnen dit jaar met het persbericht 'wethouder woedend: € 30 miljoen over, maar we komen wel tekort'. Dat is een van de redenen geweest dat er op alle niveaus is gesproken over de vraag 'kunnen we nu iets met die incidentele gelden? Mogen we die een keer structureel inzetten?' Op 21 november jl. hebben de VNG, de Unie van Waterschappen en het IPO samen uit onderhandeld en besloten dat dat mag, volgens bepaalde strikte begrotingsregels, waar wij overigens allemaal fluitend aan voldoen. Alleen heeft de reserve bij ons een andere naam dan die de provincie graag ziet, dus vandaar besluitpunt 2. Dat is inderdaad zuiver technisch. Er is 21 november jl. afgesproken dat het op die manier moet. Dus wij moeten eventjes door die hoepel heen springen.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, er is een interruptie van de heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter. Wethouder, vanaf wanneer was u ervan op de hoogte dat die gesprekken over deze opties liepen?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ik denk dat wij... Dan zou ik in de agenda moeten kijken, maar een paar dagen voor die 21e november hebben we als wethouders van Financiën Haaglanden met elkaar periodiek overleg gehad en daar ook gedeputeerde Zevenbergen bij uitgenodigd. Die heeft toen heel licht laten doorschemeren dat dit wel eens een uitkomst zou kunnen zijn van die onderhandelingen. Maar ook niet meer dan dat, dus ik las het net als u uit de krant.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik hoor wethouder Iedema bevestigen wat mevrouw Siegelaer zegt en dat we dus inderdaad tot de financieel gezondste steden van Nederland behoren. Dat had ik zelf ook al ontdekt. Maar wat de PvdA betreft, is dat niet per se iets om trots op te zijn, want we zijn ondertussen met heel veel geld plank ook dingen aan het bezuinigen, waardoor we dus een aantal voorzieningen, een aantal dingen aan onze inwoners ontzeggen. Hoe ziet u dat dan wethouder?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, ik was erbij toen u de begroting behandelde. We hebben inderdaad een aantal keuzes moeten maken op het gebied van structureel versus incidenteel. U heeft mij ook altijd horen zeggen 'incidenteel is er echt heel veel geld, dus daar kan heel veel'. Daar heeft u zelf in een vorige begroting ook gebruik van gemaakt. Ik denk dat er ook deze keer weer echt geïnvesteerd is in de stad. Als je ook kijkt naar alle bouwprojecten, de wijkverkenningen, noem het allemaal maar op. Er wordt echt geïnvesteerd in deze stad. Maar het verschil qua ravijn konden we toen niet oplossen. Daar hebben we nu een heel klein middel voor gekregen. Ik wil ook oproepen, maar volgens mij is dat een

discussie die straks bij de perspectiefnota moet worden gevoerd, om daar wel voorzichtig mee te zijn. Want het is natuurlijk wel ook onze investeringspot waardoor wij er financieel zo goed voorstaan en bijna geen leningen hoeven aan te trekken. Dat geeft ook weer ruimte aan de andere kant. Dus ik blijf erbij, het rijk moet echt over de brug komen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout, kort als het kan.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dan heb ik toch nog een vraag voor u, als wethouder van Financiën: stel dat we dus inderdaad op dat ravijn af gaan. Dat is geen kwestie van 'stel', we stevenen op dat ravijn af. Gaat u dan wederom zeggen 'sorry, dat geld kunt u niet inzetten, want het is incidenteel en dat mag niet?'

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nee voorzitter, want sinds 21 november jl. zijn de regels enigszins aangepast. Dus dan zal ik u zeggen dat u een ruimte heeft om een deel van het incidentele op de bank staande geld te gebruiken om het structureel te dekken. Maar dat dat uiteindelijk dan wel het eindig is. Dus ik zal u dan wel manen tot voorzichtigheid, want dat is natuurlijk ook mijn rol. Maar dat is die die inhoudelijke afweging die we maken. Dus daarom wil ik eigenlijk uw motie ook min of meer ontraden. Hoewel ik hem ook kan omarmen, want de motie vraagt eigenlijk om een integrale afweging een paar keer per jaar van alles wat we uitgeven. Dat noemen wij de P&C-cyclus en dat zijn die jaarrekening, perspectievendebat en begrotingsdebat.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u, dan hoop ik dat u hem omarmt, want zoals u hoort zijn er diverse fracties die dit zeggen en andere fracties zeggen dat. Daardoor zijn we deze avond dus een welles-nietesspelletje aan het spelen met elkaar. Ik ervaar dus dat een deel van de fracties het anders ziet dan het andere deel van de fracties. Als u de motie omarmt, helpt dat mogelijk om mijn motie aan te nemen en kunnen we dit instrument gewoon een keer bespreken. Dat zou ik eigenlijk willen. Ik wil het heel graag bespreekbaar maken in de raad, zodat we uiteindelijk wel met zijn allen alle neuzen dezelfde kant op krijgen. Zodat we hopelijk als fracties allemaal hetzelfde zien. Hoe ziet u dat? Kunt u als ik dat zo uitleg, mijn motie omarmen?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nou voorzitter, het was min of meer mijn aardige manier om te zeggen dat ik echt totaal niet sta achter de constatering en de overwegingen omdat ik het niet met u eens ben. We hebben met de regels die op dat moment golden hier een heel goed debat gehad naar aanleiding van een goed perspectievendebat. Volgens mij heeft u zelf mij ook nog gecomplimenteerd met het feit dat deze keer de raad echt meer aan het roer was dan andere keren. We hebben ook met elkaar uitgesproken 'dat willen we doorzetten. We gaan met scenario's aan het werk voor het perspectievendebat'. We hebben inmiddels ook met de Auditcommissie al overleg gehad over hoe we de raad daar nog meer bij kunnen betrekken. En als u mij probeert in de mond te leggen dat ik dit instrument nu gebruik en daar al eerder van af wist, is dat dus pertinent niet waar.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom. Ja, eerst mevrouw Bout maar dan heel kort als het kan want u heeft al een aantal...

Mevrouw **Bout** (PvdA): Nee, ik heb vanavond niet gezegd dat u dit waarschijnlijk eerder wist. Dat ten eerste, dus u legt mij nu ook dingen in de mond. Daar wil ik ook even tegen ageren. Ik heb ook niet gezegd dat we hier nu beter aan het roer zitten dan ooit, dat wil ik ook even weerleggen.

De **voorzitter**: Wethouder, nog behoefte daarop te reageren?

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dan mijn excuus, maar 'de wethouder tovert een instrument uit de hoge hoed', had ik inderdaad opgevat als zodanig. Mijn excuses.

De **voorzitter**: Ik ga naar mijnheer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, om de motie bij te vallen – ik ben nota bene indiener –

het volgende. Er is een nieuw instrument dat er vanavond ligt, of sinds 21 november jl., waar u vanavond voor het eerst gebruik van maakt. Volgens mij is het heel goed als wij als raad ook met elkaar discussieren over hoe we met dat instrument willen omgaan, zodat niet in de toekomst het college, dan wel de raad met elkaar kan zeggen 'o, nu heb ik even nodig. Nu komt het me goed uit, we maken er gebruik van'. Volgens mij is dat de wens die we met elkaar uitspreken. Laten we met elkaar regels of kaders bespreken voor hoe we met deze mogelijkheid om willen gaan.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, voorzitter die wens snap ik heel goed en volgens mij is het perspectievendebat een prima plek om dat met elkaar te doen. Dit is een nieuwe spelregel die we hebben geprobeerd zo technisch mogelijk toe te passen. Dus uw raad heeft gezegd 'we hebben € 7 miljoen taakstellend voor de jeugdzorg opgenomen en daar geven we onszelf de ruimte voor in 2024'. Dat uitgangspunt hebben wij ook. Dat heeft u ook in het memo kunnen lezen. Dat uitgangspunt blijft ook gewoon centraal staan. Daar bovenop heeft de provincie gemeend ons een aantal technische extra eisen mee te moeten geven. Toen hebben wij gezegd 'maar in de septembercirculaire zit nog ruimte, sinds 21 november jl. is dit een mogelijkheid'. Dus ja, heel cru gezegd, is dit puur een manier om de provincie van ons af te houden en te doen wat wij met elkaar besloten hebben. Bij het perspectievendebat gaan wij wat mij betreft echt met elkaar het gesprek aan over hoe wij de nieuwe begroting vorm willen geven en bij het begrotingsdebat stellen we hem met elkaar vast. Dan is dus op dit moment een van die nieuwe spelregels dat je een deel van je incidentele reserve mag gebruiken voor structurele dekking. Dat is het volgens mij, niet meer en niet minder en die hoort daar ook helemaal thuis. Dat ben ik met u eens.

De **voorzitter**: Ik kijk even of er verder nog iemand anders is. Vervolgt u de beantwoording in eerste termijn.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, volgens mij heb ik net in bijzinnen ook de twee à drie vragen die nog open stonden behandeld.

De **voorzitter**: Ik geloof het niet maar ik ga naar de tweede termijn en dan kunt u die meteen meenemen. Of wilt u die nu bij interruptie...? Gaat uw gang, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik heb nog een heel belangrijke vraag niet beantwoord gekregen en dat is de vraag over het vertrouwen dat u tijdens de begroting heeft gewerkt in die plannen. Dat vind ik echt wel... Het was dankzij uw bijdrage dat ik dacht 'oké, dan heb ik daar ook vertrouwen in en kan ik hiermee instemmen'. En toch blijkt nu dat ik dus eigenlijk kritischer had moeten zijn op dat moment en dat ik misschien een andere afweging had moeten maken. Ik ben heel benieuwd naar uw reflectie daarop.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, u vroeg mij 'heeft u er vertrouwen in dat we dat kunnen?' En toen heb ik inderdaad gezegd 'ik heb nog nooit zoveel vertrouwen gehad in de aanpak als nu'. Dat is denk ik ook onder andere op het conto van wethouder Van der Meer te schrijven die daar bovenop zit. Maar het is niet zomaar geregeld. We hebben 6 november jl. met elkaar die begroting vastgesteld. Toen hebben we gezegd 'we nemen die taakstelling mee' Als de provincie dan een paar weken later opbelt en zegt 'het is nog niet allemaal in kannen en kruiken', ja, dat klopt. Volgens mij hebben we daar bewust mee ingestemd met zijn allen. Daar heb ik inderdaad ook mijn vertrouwen over uitgesproken. Daar is niets aan veranderd.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom en dan ga ik naar mevrouw Frinking.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Bedankt voorzitter, maar betekent dat dat ik in het vervolg om daar meer zekerheid van te hebben moet vragen naar de businesscase of onderliggende plannen voordat we zoiets opnemen in de begroting?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Dat ligt een klein beetje aan de duidelijkheid. In dit geval heb ik volgens mij daar ook niets misverstaan want u vroeg naar het vertrouwen dat we dat voor elkaar zouden kunnen krijgen

en dat is geen concrete businesscase. Die was er op dat moment ook niet. Die is er op dit moment ook nog niet, maar we zijn wel heel hard aan het werken om die acute acties geld op te laten leveren, met dat programma Toekomstbestendige jeugdzorg en daar bovenop ook nog die scenario's voor een andere begroting. Nou, daar sta ik nog steeds keihard voor. Maar als u mij vraagt 'heeft u daar morgen precies de businesscase van?' Nee, die heb ik nog niet maar dat heb ik, geloof ik, ook nooit zo gezegd.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik had nog een vraag openstaan. Dat is: het geld wordt nu uit reserves gehaald. Worden die later weer aangevuld als het geld op een andere manier binnen is gekomen? Is dat ook de route van het geld?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, we hadden in principe met elkaar een begroting die, met die plannen in ieder geval, sluitend zou moeten worden. En volgens mij is de bedoeling dat we de begroting halen en dan blijkt deze technische exercitie dus achteraf niet nodig. En als die niet nodig is, kunnen we alles weer terugstorten, maar daar gaat u uiteindelijk ook weer zelf over.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik met uw welnemen over naar de tweede termijn van de raad en dan begin ik bij mevrouw Bout

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u. Ik hoor dus dat de wethouder helemaal niet blij is met mijn motie, maar met name vanwege de overwegingen die er allemaal boven staan. Als u nu alleen kijkt naar het dictum, want dat is eigenlijk wat ik wil bereiken, dat we het gewoon als raad en college bespreekbaar maken met elkaar, en als ik de motie aanpas, of als u alleen het dictum overweegt, zou u dan meer genegen zijn om hier wat mee te doen? En als ik de motie herschrijf, zou u hem dan wel omarmen? Als ik zeg 'negeer alle overwegingen', zou u dan gewoon een toezegging kunnen doen? Dat wil ik als raad gewoon een keer bespreken. Dat is het enige dat ik verzoek.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout, ik ga u even interrumperen voor een interruptie, van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Ik stel voor dat mevrouw Bout dan gewoon een agenderingsverzoek indient.

De **voorzitter**: Dat is niet echt een vraag, of een halve vraag. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dat kan, maar ik hoop dat het college, in dit geval de wethouder van Financiën, een notitie maakt over de afwegingen die er allemaal te maken zijn als college en als raad.

De **voorzitter**: Ik kijk even want dit was uw tweede termijn. Had u nog andere elementen voor de tweede termijn? Nee, dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp voor de tweede termijn.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank voorzitter, ik wil heel graag antwoord op de vraag voor mevrouw Van der Meer. We krijgen natuurlijk nog een thema-avond in februari. Het lijkt me wel goed dat we daarna dan ook snel een raadsvergadering krijgen waarin het plan wordt geconcretiseerd en waarin we er dan een keer met elkaar over spreken. Kunt u dat toezeggen, mevrouw Van der Meer?

De **voorzitter**: Ik kijk even maar dat doen we straks even in de volgende termijn van het college. Dat is een vraag aan het college, maar dan een vraag aan wethouder Van der Meer. Verder geen andere dingen meer voor de tweede termijn? Mijnheer Boerboom voor de tweede termijn.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter en dank wethouder, voor de beantwoording. Ik ben in ieder geval blij dat we met elkaar hierover van gedachten hebben kunnen wisselen en het leert mij en mijn fractie in ieder geval de les dat we in de toekomst veel kritischer moeten zijn als er dit soort taakstellingen worden opgenomen in de begroting. Nogmaals, ik vind het echt jammer dat ons die kans is ontnomen de vorige keer om een bewustere afweging te maken. We kijken ernaar uit om met elkaar van gedachten te wisselen over het plan als dat er straks ligt, zodat we in ieder geval de ambitie die we met elkaar hadden wel kunnen realiseren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, tweede termijn.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Bedankt, voorzitter. Ik wil eerst de wethouder bedanken voor zijn uitleg en antwoorden. Ik ben het er heel erg mee eens dat we bij het voorjaarsdebat spreken over hoe we in de begroting dit soort nieuwe regels kunnen vormgeven. En wat betreft de motie van de PvdA, wat ons betreft, is met name de tweede bullet helemaal prima, maar de motie staat verder zo vol met gekleurde waarnemingen dat ik het niet over mijn hart kan verkrijgen om daar op deze manier voor te stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, ik dank in ieder geval de wethouder voor de toelichting, maar ik heb nog geen antwoord gehad op mijn vraag of we nu drie keer per jaar de begroting gaan vaststellen c.q. bijstellen als er vanuit de septembercirculaire weer wat op ons afkomt en wat de financiële mogelijkheden zijn als we straks het ravijn in duiken.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, tweede termijn.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Ik wil ook het college of in ieder geval de wethouder bedanken voor de antwoorden en de toelichting en wij zullen de motie van de PvdA ook zonder die overwegingen niet steunen, maar een eventueel agenderingsverzoek is altijd mogelijk. Daar zullen we wel voor zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking? Geen behoefte aan een tweede termijn. Mevrouw Siegelaer? Ook geen behoefte. Dan kijk ik naar het college. Wethouder Iedema, tweede termijn, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Dank u wel voorzitter. De heer Velner vraagt 'moeten we nu drie keer per jaar de begroting bijstellen?' Dat dat blijft gewoon perspectievendebat, begrotingsdebat, aanbieden aan de toezichthouder en reageren op wat hij zegt, zoals het eigenlijk altijd is.
Wat zijn de financiële mogelijkheden als het ravijn voor ons ligt? Volgens mij staat dat nu juist wel beschreven in de begroting, die zijn redelijk beperkt. Dat is ook de reden dat ik tegen uw raad heb gezegd 'we gaan met die scenario's aan de slag om het ravijn tegemoet te treden'. Dat wil ik graag samen doen met uw raad. We hebben al een eerste gesprek met de Auditcommissie gehad om te kijken 'hoe kunnen we nu als beste de raad betrekken?'
En tegen mevrouw Bout over uw motie, en dan ook richting een aantal andere partijen, zeg ik: ik snap de wens. Ik snap de extra wens. Tegelijkertijd ben ik ook van mening dat volgens mij de plaats al bekend is en dat zijn de gesprekken tijdens het begrotingsdebat. Omdat we daar richting ravijn een aantal extra gesprekken over gaan voeren met elkaar inzake die scenario's, zal ik die geest in ieder geval daar inbrengen. Dan heeft u in ieder geval... U gaat het erover hebben, dat sowieso, maar daar heeft u de motie dus niet voor nodig.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik begrijp uw antwoord heel goed, dank u wel en ik begrijp dat de tijd en plaats om over de begroting te praten de grote debatten zijn die drie keer per jaar gehouden worden. Dat begrijp ik allemaal prima. Maar ik wil heel graag een keer de manier waarop de begroting opgesteld wordt bespreken met de raad en op de een of andere manier komen we daar niet aan toe. Ik vind dat echt een gemis. Ik denk dat we dat we als raad gewoon sterker worden op het moment dat we eens een keer bespreken hoe de begroting wordt opgesteld en hoe voorzichtig en hoe vaak dit instrument gebruikt mag worden. Ik hoop zo min mogelijk. Ik hoop dat het niet vaak nodig is. Maar ik zou dat zo graag bespreekbaar maken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wethouder Iedema nog een reactie daarop?

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, dit voelt dan bijna als een thema-avond om met elkaar eens even te kijken hoe het is. Dat lijkt me prima om een keer te doen. Daar heb ik geen enkel bezwaar tegen. Maar dat is volgens mij een andere vraag. En ook die past, denk ik, naadloos in die manier waarop we echt met elkaar, samen dat ravijn tegemoet willen treden. Dus er komen een paar thema-avonden aan en dan zal ik zorgen dat de instrumenten daar ook benoemd worden.

De **voorzitter**: Heel kort, mevrouw Bout, want u heeft echt al behoorlijk wat interrupties gehad.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, maar is dat dan een toezegging van de wethouder? Want ik zou heel blij zijn met een thema-avond. Met een eventuele notitie.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dat is geen nieuwe toezegging, want we waren al bezig met het organiseren van een aantal van die scenariosessies. Dus dit onderwerp komt daar ook aan de orde.

De **voorzitter**: Ik ga nog even naar wethouder Van der Meer want die vraag is nog gesteld door mijnheer Ekkelenkamp aan wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja voorzitter, even de stand van zaken. We hebben een programma Toekomstbestendige jeugdhulp opgesteld en daar vallen vijf projecten onder die in de loop van volgend jaar allemaal hun beslag moeten krijgen en die ook voor een groot deel vervolgd worden door meer projecten omdat een aantal daarvan op dit moment nog uitzoekprojecten zijn. Dus als daar conclusies uit komen, dan komt daar een volgende stap uit en die gaan op de lange termijn zeker helpen.
Daarnaast hebben wij de acute acties ingezet waarbij we hebben gezegd 'we gaan zoeken wat we kunnen doen om de instroom te verlagen, om de tarieven te verlagen en om de uitstroom te verhogen.' Daar hebben we een heleboel acties op ondernomen en daar krijgt u deze week een overzicht van. Dat betekent niet dat daar al een plan met een businesscase uitkomt omdat we een aantal van die dingen nu verder in gang moeten zetten. Als u nu bijvoorbeeld kijkt naar waar we een enorme inzet gedaan hebben om de leerplicht weer goed in positie te brengen. Als u dat leest, kunt u zien dat daar echt van alles op gebeurd is. Maar we kunnen niet aan u uitleggen hoeveel dat gaat besparen want dat moeten we gewoon zien in de toekomst.
We hebben ook hebben een aantal andere acties genomen, daarvoor is het handig dat u eerst het memo leest en dat we daar in februari verder toelichting op geven. Dan kunt u met mij meedenken. Wij denken zeker dat dat geld zal opleveren, maar hoeveel en wanneer, daar moeten we nog een slag op maken.
We hebben ook – en daar krijgt u in januari een rapport van – 900 jeugdigen die meer dan vijf jaar in de jeugdhulp zitten, onderzocht. Daar hebben we een analyse van gemaakt en daar komt een aantal conclusies uit die natuurlijk ook weer verwerkt worden in onze aanpak. Maar wat dat dan gaat schelen, daar kunnen we op dit moment nog geen bedrag in euro's aan hangen. Dus in die zin hebben wij nog geen businessplan of plannen. We houden u juist zo goed mogelijk op de hoogte. Daarom kom ik met de memo's. Ik hoop wel dat we rond april – want dan willen we die acute acties stoppen en moet alles in reguliere projecten zitten die we gaan uitwerken – een indicatie hebben van wat het zou kunnen opleveren.
We hebben ook nog – dat ziet u morgen ook staan – regionaal een opdracht verstrekt met zijn allen om te kijken wat we aan die kant kunnen doen om die prijsverhogingen die oplopen tegen te gaan. Dat moet ook tot een conclusie komen. Hoeveel het gaat opleveren, weten we dan op dit moment ook nog niet. En wij komen met een prognose waarin wij aan u uitleg geven over twaalf onderdelen van de jeugdzorg. We hebben het daarin gegroepeerd zodat u mee kunt krijgen hoe dat er nou uitziet en wat dat voor soort hulp is, wat u daar ziet gebeuren in aantallen kinderen of in de tarieven, zodat u daar meer inzicht in krijgt zodat het niet één grote brei is. Dan kunt u ook zien wat heel veel extra geld kost.
Ik wil proberen op die manier even aan verwachtingsmanagement te doen want er ligt dus niet een plan van 'morgen doen we dit en dat levert zo veel op', want het is gewoon een heel complexe business waar we op alle fronten mee bezig zijn. U krijgt daar zo gauw mogelijk zo veel mogelijk informatie over. In februari kunnen we daar dan verder over praten en dan hoop ik dat er rond 1 april a.s. een plan ligt waar u dan weer wat van kunt vinden in de raadzaal.

De **voorzitter**: Heel kort, want ik wil geen jeugddiscussie. Het gaat over een heel ander onderwerp inmiddels. Mijnheer Ekkelenkamp, heel kort.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dat zal ik ook echt niet doen. Maar dat plan dat u dan in april zou kunnen presenteren hier in de raad, zal dan voldoende robuust moeten zijn om mee te nemen in de begroting voor het jaar daarna, zodat we niet opnieuw de discussie met de provincie krijgen.

De **voorzitter**: Een korte reactie, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb geen idee want een van de dingen die we ook voortdurend meemaken, is dat wij bijvoorbeeld kortgeleden, maar ik weet niet meer welke maand het was, geconfronteerd zijn

met een hele fijne afspraak van het rijk met de GI's, met de jeugdbescherming, dat er caseload verlaging komt. Caseload verlaging betekent een enorme prijsverhoging en we hebben nog niet gezien wat we daar voor geld voor terugkrijgen. Dus dat zijn dingen die aanvullend weer extra geld kosten vanaf volgend jaar. Dus dat maakt het ingewikkeld; terwijl we aan de ene kant proberen de dijken te stutten, komt het aan die kant weer met een golf op ons af. Dus het blijft behoorlijk ingewikkeld hoe we het moeten aanpakken, maar ik probeer zo veel mogelijk met u te delen wat we doen, welke kant we uitgaan en op de momenten dat er echt aanpassingen komen in de zorg die we bieden, komt dat natuurlijk bij u voor. Als we de verordening veranderen, of wat ook, dan komt dat bij u te liggen. Ik houd u heel goed op de hoogte van wat we aan het doen zijn.

De **voorzitter**: Ik stel voor deze discussie nu af te ronden want het begint nu bijna een debat over de jeugdzorg te worden en dat staat niet op de agenda. Ik stel voor de beraadslagingen nu ook te sluiten want volgens mij hebben we de tweede termijn van het college gehad. Mijnheer Ekkelenkamp nog?

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Mijn fractie heeft behoeft aan vijf minuten schorsing.

De **voorzitter**: Die had ik sowieso zelf ook al, dus die krijgt u sowieso. Wij gaan de vergadering schorsen tot 22.10 uur. Ik maak er tien minuten van.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en er was een schorsing aangevraagd vlak voordat we begonnen aan de stemming dus daar ga ik nu gewoon mee beginnen. Want dat betekent dat ik in ieder geval als eerste de motie in stemming breng. Nee, eerst het raadsvoorstel, excuus en dank u wel griffier. Het is het eind van het jaar hè, dan worden we allemaal aan beetje moe. We gaan eerst het raadsvoorstel in stemming brengen en daarna de motie. Het raadsvoorstel in stemming brengen betekent dat ik eerst ga vragen of er behoefte is bij iemand om een stemverklaring af te geven. Kijk eens aan, ik begin bij mevrouw Bout en dan ga ik zo rond. Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter, mag ik op dit moment ook meteen melden dat ik mijn motie wil intrekken?

De **voorzitter**: Dat mag u zeker.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Goed, dan heb ik in goed overleg met de ondertekenaars besloten om de motie op dit moment in te trekken. Zeker na de belofte, geen toezegging, maar de belofte van wethouder Iedema een thema-avond te organiseren. Daar zijn we blij mee. Het zou de wethouder wat ons betreft wel sieren als hij op die avond ook aanwezig is, want het is niet altijd zo dat een wethouder aanwezig is, en dat hij ons vooraf hopelijk een notitie stuurt over de begrotingssystematiek, de keuzes die worden gemaakt en de alternatieven die mogelijk zijn. Het raadsvoorstel zelf zullen wij vandaag voorstemmen, ook al voelt het als tekenen bij het kruisje, want onder toezicht komen van de provincie is toch ook geen optie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Het voelt als met het mes op de keel vanavond 'ja' te moeten zeggen, want als we tegen zouden stemmen, is het risico dat we onder preventief toezicht komen te staan en wij vinden het echt jammer en een gemiste kans van het college dat we tijdens de begroting daarin geen goede afweging hebben kunnen maken. Maar zoals ik al zei, gegeven het feit dat wij ook niet willen dat we onder preventief toezicht komen, zullen wij het voorstel wel steunen.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mijnheer Ekkelenkamp en dan naar mijnheer Velner.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Wij gaan voor stemmen om niet onder provinciaal toezicht te komen. We kunnen geen kant op, voorzitter, maar we zijn kritisch aangaande de financiering van de jeugdzorg en het gebruik van onze reserves. Er is dringend behoefte aan transparantie hierover. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Voorzitter, wij zijn niet zo heel erg blij met de wijze waarop dit proces doorlopen

is. We zullen wel instemmen ondanks het feit dat we niet blij zijn met het proces. Daar wil ik het even bij laten.

De **voorzitter**: Dan mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja voorzitter, dank u wel. Wij zullen ook voor stemmen uiteraard en wij zijn wel blij met hoe het proces verlopen is en dat we deze mogelijkheid nu hebben, want anders hadden we nog rucksichtslos ergens moeten gaan korten en de plannen die juist zijn ingezet, misschien niet kunnen uitvoeren. Dus wij zijn er wel blij mee. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank voorzitter. We geven een stemverklaring af en we sluiten ons helemaal aan bij de woorden van mevrouw Sandifort. Dank.

De **voorzitter**: Anderen nog voor een stemverklaring? Niet het geval. Is er iemand die stemming over dit voorstel wenst? Nee, dan is dit voorstel unaniem aangenomen.

b. Memo 'Prioritering initiatieven ruimtelijke projecten 2e halfjaar 2023, afdoening toezegging 619'

De **voorzitter**: Wij gaan over naar agendapunt 7.b. Memo 'Prioritering initiatieven ruimtelijke projecten 2e halfjaar 2023, afdoening toezegging 619'. Ik ga eerst inventariseren wie daar het woord over wensen te voeren. Dat is de heer Van Gils, mijnheer Blansjaar, mijnheer Van Rumpt, mijnheer Van der Perk, mijnheer Van der Snoek, mevrouw Frinking, mevrouw Bakkers, mevrouw Bink, mijnheer Boerboom, mijnheer Velner en mevrouw Bout. Wij beginnen dan met mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dank u wel. De aanleiding van dit debat over het memo over de prioritering van ruimtelijke projecten voor de tweede helft van 2023 was voor de zomer natuurlijk omdat wij wat onzekerheden hadden over twee projecten rond flexwoningen aan het Noordhovetracé en het baggerdepot aan de Zwaardslootseweg. Aangezien dit memo toen voor de zomer al was verdaagd hebben we toen een agenderingsverzoek behandeld en daarbij hebben we ook al een aantal moties ingediend en daarmee was de noodzaak voor de behandeling van dit memo voor ons eigenlijk wel weg. Onder een vergrootglas kun je vervolgens een hoop vragen verzinnen over zo'n memo en ook ik kon dat niet laten, maar gelukkig zijn al die vragen netjes beantwoord voorafgaand aan dit debat per mail. Dus dank daarvoor en dank ook aan de ambtelijke ondersteuning daarvoor.
Mijn fractie kijkt nog vol verwachting uit naar de afdoening van de moties die bij het debat over de flexwoningen zijn ingediend in het begin van 2023. Daarmee wil ik een einde maken aan mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Wilde u interrumperen, mijnheer Boerboom? Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Een vraag aan de heer Van Gils. U heeft het over die flexwoningen en dat u nu tevreden bent als er straks een goede afdoening van die moties komt. Maar hoe kijkt u nu tegen dat hele dossier flexwoningen aan? Want ik volg inmiddels de lijn die dit college heeft rondom flexwoningen niet meer.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Wij kijken daartegenaan zoals we dat toen hebben behandeld in het debat. Dus we hebben een motie ingediend om te zoeken naar een alternatieve locatie, of we hebben eigenlijk een alternatieve locatie voorgedragen voor flexwoningen ten opzichte van wat uit het financiële haalbaarheidsonderzoek kwam. Dus zo kijken we er nog steeds naar. We hopen dat die locatie eigenlijk een oplossing zal bieden om toch op korte termijn nog snel een aantal woningen toe te voegen. We hopen dat dat past. Die afdoening van die moties hadden we misschien hier al gehoopt te hebben. De volgende prioritering staat ook weer op de agenda. Ik hoop dat die afdoening gewoon zo snel mogelijk komt en dat we in ieder geval de zekerheid kunnen bieden aan de inwoners van Noordhove, de inwoners om de Zwaardslootseweg en aan de nieuwe inwoners van, hopelijk, het Kwadrant.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u, voorzitter. Nu geeft het college recent in de beantwoording op technische vragen, volgens mij zelfs van uw eigen fractie, aan dat het college die 15% flexwoningen die uit de woondeal komen wil uitvoeren. In welk licht ziet u dan die ene locatie, gezien het feit dat het college nu flexwoningen helemaal niet prioriteert?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Mijnheer Boerboom, dat is dan ook voor de rest, refereert denk ik aan de 1500 flexwoningen die zouden worden gerealiseerd in Zoetermeer zoals in technische vragen bij de begroting stond. Dat heb ik nog nagevraagd toen, ook in relatie tot dit memo. Na zelf zoeken kwam ik erachter dat dat volgens mij de 1500 flexwoningen zijn die in heel de regio Haaglanden moeten landen. Daar zal Zoetermeer een aandeel in moeten hebben, maar zeker niet alle 1500, hoop ik ook voor onze buurgemeenten. Dus die vraag is op die manier beantwoord. Ik weet niet of u dat bedoelde, maar anders kunt u die vraag wellicht aan de wethouder stellen.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik ga over naar de eerste termijn van mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. De PDvZ begrijpt dat de keus gemaakt moet worden met betrekking tot prioriteiten. Toch willen wij aandacht vragen voor het zogenaamde laaghangend fruit. De luchtbehandelingsinstallaties van zowel het CKC als het Stadstheater zijn al geruime tijd aan vervanging toe. De huidige installatie brengt voor deze instellingen zeer hoge energiekosten met zich mee. Een nieuwe installatie levert voor deze instellingen grote besparingen op. In het Duurzaamheidsfonds zijn er nog middelen beschikbaar. Wij dienen daarom samen met Zó! Zoetermeer, PvdA, D66 een motie in om deze installaties door eventuele inzet van externe projectleiders in 2024 te vervangen.
Voorzitter, verder is de PDvZ van mening dat de prioriteitenlijst vooraf met de raad gedeeld dient te worden. Achteraf hebben wij er niet zoveel meer aan. Wij hopen dat het college dit kan toezeggen. Tot zover.

Motie nr. 2312-02 ingediend door PDvZ, PvdA, D66, Zó! Zoetermeer
Motie CKC – Stadstheater

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 december 2023;

constaterende dat:
- in zowel het pand van het CKC als in het pand van het Stadstheater de luchtbehandelingsinstallaties zwaar verouderd zijn;
- dit voor deze instellingen zeer hoge energiekosten met zich meebrengt;
- er reeds tekeningen e.d. zijn voor nieuwe installaties, zodat vervanging van de oude snel te realiseren is;

overwegende dat:
- deze projecten op de prioriteitenlijst niet-woningbouw initiatieven zijn toegevoegd;
- vervangen van de huidige installaties een flinke besparing oplevert voor de betreffende instellingen;
- er voldoende middelen in het Duurzaamheidsfonds zitten om deze installaties te vervangen;

verzoekt het college om:
- begin 2024 te onderzoeken of deze werkzaamheden extern kunnen worden aanbesteed en te zorgen dat deze twee projecten in 2024 worden uitgevoerd;
- de raad daar uiterlijk eind Q1 over te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Blansjaar, dan ga ik over naar mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, het college heeft in 2021 besloten om elk halfjaar een volgorde vast te stellen in de prioritering van de ruimtelijke initiatieven die opgepakt kunnen worden als een project. Al vaker hebben wij met elkaar een discussie gehad over hoe deze prioritering tot stand komt. In de commissievergadering van 12 juni jl. werd gevraagd naar een overzicht van de prioritering van alle wachtende woningbouwprojecten. De wethouder zei toe dit

overzicht voor het zomerreces te sturen. Het verbaast ons dan dat het tot twee keer toe verdaagd wordt en wij pas op 3 oktober jl. de memo kregen. Als toelichting wordt gegeven dat er eerder nog geen besluit was. Is het niet raar dat er pas eind september een besluit werd genomen over de prioritering van ruimtelijke projecten die in de tweede helft van dit jaar opgepakt moesten worden?
Daarnaast is er gevraagd naar een overzicht van de prioritering van alle wachtende projecten en in het memo zien we alleen maar de projecten die momenteel geprioriteerd zijn. We zouden juist ook willen weten welke projecten er nog op de plank liggen. Waarom is dat nu niet inzichtelijk gemaakt?
Voorzitter, wat betreft de prioritering van de projecten zoals die weergegeven zijn in het memo hebben we de volgende vragen: hoe komt het college tot deze prioritering? Zijn er criteria die toegepast worden om tot een prioritering te komen? Zo ja, welke zijn dat dan? Waarom is er al gestart met voorbereidende werkzaamheden van de modernisering van de brandweerkazerne Brusselstraat? Daar is veel tijd en energie gegaan naar nieuwbouw en de brandweer trekt vervolgens zelf de stekker eruit. Is het dan niet logisch dat ze dan weer achteraan aansluiten?
En dan tenslotte: ook vragen wij ons af of het wel verstandig is om de Fietsklim op het lijstje te zetten. Is het niet verstandiger dat wij ons als raad eerst uitspreken over de vraag of we de Fietsklim überhaupt wel willen, voordat we daar tijd en energie aan gaan besteden? tot zover.

De **voorzitter**: Een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter. Zonder een uitspraak te doen over het specifieke project Fietsklim, ben ik wel benieuwd waar de heer Van Rumpt dan nu als raad een besluit zou willen nemen. Op basis van drie schetsen in de krant? Of op basis van de term 'Fietsklim'? Of op basis van een plan dat door het college is getoetst op enige haalbaarheid met staand beleid waar hij vervolgens op een zinnige manier iets van kan vinden? Dat is mijn vraag aan de voorkant, als we er als raad nu eerst iets van moeten vinden voordat het college überhaupt een prioritering mag aanbrengen, kom ik toch daartoe.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, daarom vragen we naar welke criteria er gebruikt zijn voor de prioritering. Daarom stelde ik ook de vraag. Ik zeg niet dat we bij voorbaat de Fietsklim niet moeten doen. Maar inderdaad, onzes inziens hebben we het al vaak over de Fietsklim gehad en is het echt twijfelachtig of die wens wel bestaat. Wij vragen ons dus heel erg af: moeten we daar nu capaciteit aan besteden? Zijn er geen andere projecten op het lijstje – we weten niet wat er nog meer op het lijstje is – waarvan we nu zeggen 'we gaan die nu prioriteren'? Ik denk dat er misschien andere projecten zijn waar meer draagvlak voor is bij onze raad, waar inwoners meer aan hebben en die we wat beter eerder uit kunnen voeren.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, dat de heer Van Rumpt en de rest van de gemeenteraad tot een eventuele conclusie komen dat zo'n Fietsklim of een project niet door kan gaan, is natuurlijk een mogelijkheid. Maar dat ik neem aan dat de heer Van Rumpt het net als de VVD toch wel belangrijk vindt om dat te doen op basis van een goed gemaakte afweging, ook omdat we als het particuliere initiatieven betreft, wel een bepaalde verplichting hebben om verzoeken in behandeling te nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, dank u wel. Een verplichting hebben we zeker en ik zeg niet dat we daar niet op moeten reageren. Maar het is wel de vraag, moeten we dat dan gaan prioriteren ja of nee? Dat is onze vraag.

De **voorzitter**: Daarmee is de eerste termijn van mijnheer Van Rumpt afgerond en ga ik naar mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank voorzitter. Zó! Zoetermeer vindt dat de stad een aantrekkelijke stad moet zijn. In Zoetermeer 2040 is concurreren in woonaantrekkelijkheid een van de mechanismes om een opwaartse beweging in gang te zetten. Dat betekent dat we het voorzieningenniveau omhoog moeten krijgen. Zó! Zoetermeer is het volledig eens met die woorden uit de Visie 2040. Daarom pleiten we ervoor om meer dan drie niet-woningprojecten van de prioriteiten uit te voeren. We zien in de prioritering staan dat er iets moet gebeuren met schoolgebouwen. Onze kinderen zijn het

allerbelangrijkste voor ons. We willen dat ze een goede start in het leven maken en daarom vinden wij het belangrijk dat ze naar school kunnen gaan in gebouwen die veilig en goed onderhouden zijn. Onze oproep aan het college is dan ook: maak hier werk van.
We zien ook de verduurzaming van het CKC en Stadstheater op de lijst staan. We willen dat hier direct mee gestart wordt. Trek een externe projectleider aan en regel het. Zó! Zoetermeer dient hiervoor de motie met PDvZ mede in.
Daarnaast wil ik ingaan op de toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten van het Stadstheater. Die is onvoldoende. Zó! Zoetermeer vindt dat dit dringend aangepakt moet worden. Wij vinden het heel erg dat gehandicapten geen normale toegang tot het toilet hebben, dat er geen goede plekken in de zaal zijn waardoor rolstoelgebruikers naast de luide boxen worden geplaatst. En dan is er ook nog de verhoging in de lobby, die het uiterst moeilijk maakt voor deze groep om mensen te ontmoeten en een praatje te maken. Wij vinden dat we nu moeten doorpakken en we dienen hiervoor samen met PDvZ en D66 een motie in. We streven naar een schitterend en omvattend theater waarin de diverse culturele behoeften van onze gemeenschap als een briljant schouwspel worden belicht.
Voorzitter, tot slot. Zó! Zoetermeer is het er absoluut mee eens dat woningbouw extreem belangrijk is, maar onze kijk op de verschillende projecten is breder. In lijn met de Visie 2040 streven we naar een evenwichtige stadsontwikkeling. Het is niet alleen belangrijk om huizen te bouwen, maar ook om de levenskwaliteit te verbeteren door te investeren in voorzieningen zoals schoolgebouwen, zoals het CKC en zoals het Stadstheater. Alleen door het voorzieningenniveau mee te laten groeien met de groei van de stad, creëren we een stad waar mensen graag wonen en die kan floreren. Dank u wel.

De **voorzitter**: U heeft twee interrupties. Ik heb het even laten gaan. Eerst de heer Louw en ik zag ook de heer Van Gils.

De heer **Louw** (PvdA): Dank u wel. Ik heb een vraag aan Zó! Zoetermeer want ik werd een beetje verrast doordat u twee moties had rondgestuurd. Eentje waar de PDvZ indiener van is en die u medeindient, en een andersom. Ik dacht dat die eerste, waar ook onze naam onder staat, gaat over de duurzaamheidsverbeteringen voor CKC en Stadstheater en deze gaat over het Stadstheater. U legt het nu iets beter uit dat het gaat om voorzieningen voor mensen met een beperking. Dat wilde ik even checken, want dat lees ik namelijk niet in het dictum. U zegt 'de verbouwing van het theaterpand starten en te streven naar een schitterend en omvattend theater'. Ja, daar kan je bijna niet tegen zijn natuurlijk. Maar ik zat even te zoeken wat het verschil is tussen die ene en die andere motie.

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Volgens mij heb ik dat net goed uitgelegd. Wij vinden dat de toegankelijkheid echt aangepakt moet worden, dus laat de verbouwing alsjeblieft beginnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik ben een beetje verbaasd. De heer Van der Perk houdt in zijn betoog een soort verhaal alsof hij nu voor iets heel nieuws pleit; we bouwen woningen en we bouwen voorzieningen. Maar dat is vanaf het begin af aan het hele plan achter de schaalsprong geweest. Dat ging om een schaalsprong in woningbouw en de schaalsprong in voorzieningen. Ik ben het een beetje kwijt. Wat bedoelt de heer Van der Perk dat we iets anders zouden moeten doen? Of is dit gewoon een soort pleidooi voor het staand beleid?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Mijn pleidooi is om te starten met het Stadstheater.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, inderdaad nog een vraag aan Zó! Zoetermeer. Als wij deze projecten van Zó! Zoetermeer voorrang verlenen, welke moeten we er dan afvallen? Want het college kan maar een beperkt aantal projecten aan. Heeft u daar ook over nagedacht?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dit project moet niet in plaats komen van een ander project.

De prioriteit waar we over spreken is van een halfjaar geleden. Het college staat op het punt nieuwe projecten te prioriteren en wat ons betreft, kan het gewoon nu starten.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond of dat nog reacties oproept. Mijnheer Van Gils nog.

De heer **Van Gils** (VVD): Ik vind het wel een terechte vraag van mevrouw Bink. Prioriteren gaat over keuzes maken en dan is het een beetje makkelijk om te zeggen 'ja, maar die maken we niet, dit moet gewoon'. Maar wat moet dan niet?

De **voorzitter**: Mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dit project moet niet in de plaats komen van andere projecten, dus ik blijf bij mijn antwoord.

Motie nr. 2312-03 ingediend door Zó! Zoetermeer, PDvZ, D66
Geef prioriteit aan Stadstheater

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 december 2023;

constaterende dat:
- het Stadstheater dringend behoefte heeft aan verbeteringen op het gebied van duurzaamheid;
- de toegankelijkheid en bruikbaarheid voor gehandicapten onvoldoende is in het Stadstheater;

overwegende dat:
- het Stadstheater een belangrijk cultureel centrum is dat toegankelijk moet zijn voor alle inwoners, ongeacht fysieke beperkingen;
- verduurzaming niet alleen de milieubelasting vermindert, maar ook kan leiden tot aanzienlijke kostenbesparingen;
- het Stadstheater met de nodige aanpassingen aantrekkelijker kan worden voor diverse culturele evenementen en een breder publiek;

verzoekt het college om:
- de verbouwing van het theaterpand in 2024 te starten als extra niet-woningproject in de gemeentelijke ruimtelijke projecten;
- te streven naar een schitterend en omvattend theater, waarin de diverse culturele behoeften van onze gemeenschap als een briljant schouwspel worden belicht;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik kijk even rond. Dan ga ik verder met de eerste termijn, dat is de heer Van der Snoek. Gaat uw gang.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dank u wel voorzitter. Graag wil ik het college bedanken voor de memo over het afgelopen halfjaar. De vraag naar woningen is onverminderd groot. Dat is zeker ons afgelopen week weer duidelijk gemaakt. De noodzaak om woningen te bouwen blijft dus en we hebben veel woningen nodig. De initiatieven stedelijke woningbouw... hoe komt de wethouder aan de prioriteitenvolgorde en is dit lijstje heilig of is dit lijstje flexibel?
En dan de niet-woningbouwinitiatieven. Er zijn bij diverse projecten voorbereidende werkzaamheden gestart. Wat houden deze voorbereidende werkzaamheden dan precies in? En ook hier, hoe komt dit lijstje tot stand? Zo staan er ook zes projecten die in de eerste helft van dit jaar zijn toegevoegd met een startbrief. Ik had graag wat meer duidelijkheid gewild over de huidige status van die projecten. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan ga ik over naar mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ja dank u wel, voorzitter. Het CDA Zoetermeer staat voor eerlijke, duidelijke en transparante keuzes die gericht zijn op de lange termijn. Het memo dat we vandaag behandelen, is belangrijk omdat het gestructureerd inzicht wil bieden welke ruimtelijke projecten eerder of later aan de beurt komen. We missen in het memo, en mogelijk dus ook in het denken bij het college, echter informatie over de criteria en de wijze waarop de projecten zijn gewogen. Andere partijen hebben dit ook al

gezegd. Zonder die informatie kunnen we onmogelijk controleren of de prioritering terecht is, want bijvoorbeeld voor ons weegt flexwonen heel zwaar. Het is een afspraak uit het coalitieakkoord, maar die staat nu op nummer 8. En hoewel we ons iets kunnen voorstellen in de gemaakte keuzes, ontbreekt het ons aan de nodige informatie om deze te kunnen controleren. Daarom stellen we voor om de criteria voor prioriteitsstelling in de toekomstige memo's verder toe te lichten. Dit zal de controleerbaarheid van de prioritering vergroten.
We begrijpen dat het college een ambtelijk afwegingskader hanteert op basis van de visie Zoetermeer 2040, maar dat is een intern, niet formeel document. We stellen daarom voor in onze motie die gesteund wordt door de PvdA, D66 en Zoetermeer Vooruit om dit afwegingskader te formaliseren en vast te laten stellen door het college en te sturen ter kennisneming aan de raad. En is het college het daarin met ons eens? Volgens het CDA Zoetermeer wordt hierdoor de legitimiteit versterkt en draagt het bij aan een transparanter proces voor alle betrokken partijen.

Motie nr. 2312-04 ingediend door CDA, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit
Afwegingskader ruimtelijke projecten formaliseren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 december 2023;

overwegende dat:
- het college een afwegingskader hanteert voor het prioriteren van ruimtelijke projecten;
- transparantie en effectiviteit in dit besluitvormingsproces in ieders belang zijn;
- de gemeenteraad en andere betrokkenen inzicht moeten hebben in de afweging van belangen en criteria door het college;

constaterende dat:
- het afwegingskader momenteel een intern document is dat nog niet door het college is vastgesteld;
- deze situatie vragen oproept over transparantie en controleerbaarheid door de gemeenteraad;

verzoekt het college om:
- het afwegingskader dat wordt gehanteerd bij de prioritering van ruimtelijke projecten te formaliseren en zo snel mogelijk vast te stellen;
- in toekomstige memo's met prioriteiten voor ruimtelijke projecten de criteria en de wijze waarop deze zijn gewogen nader toe te lichten (inclusief een toelichting waarom eerdere prioritaire projecten zijn aftevallen);

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter, met bijna honderd projecten ontkom je er eigenlijk niet aan om die op volgorde te zetten en dat heeft het college dan natuurlijk ook gedaan. Het college kiest ervoor om onder meer als eerste aan de slag te gaan met het Nationaal Videomuseum en met het stadhuis. Maar tegelijkertijd zien we ook dat het Stadstheater behoefte heeft aan verbeteringen op het gebied van duurzaamheid. Daar komen cultuur en duurzaamheid samen. Het zal u dan ook niet verbazen dat D66 de motie van Zó! Zoetermeer mede-indient. Daarmee krijgt het Stadstheater een plekje op de eerste rij en als het aan D66 ligt, is dat in ieder geval een plekje dat terecht is.
Om die lijn van cultuur en duurzaamheid door te trekken zal de D66-fractie ook de motie over het CKC en het Stadstheater mede-indienen.
Dan voorzitter nog even de volgorde. We begrijpen uit technische vragen, en dank voor het delen daarvan van collega Bout dat er een intern instrument is om te komen tot een prioritering. Logisch dat je criteria gebruikt om te komen tot een afweging. Minder logisch vindt mijn fractie dat het niet geheel kenbaar is bij de raad. Dat zien we graag anders en daarom dienen we de motie van het CDA mede in. We zien graag dat het college de prioriteiten voor ruimtelijke projecten en de criteria en de wijze waarop deze gewogen zijn nader toelicht wanneer het de raad daarover informeert. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel dan ga ik naar mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Zoetermeer Vooruit vindt het raadsmemo onduidelijk. Hoe wordt dit nu eigenlijk samengesteld? Waarom vallen er projecten af? Denk bijvoorbeeld aan de Sierraadlaan, Teldersrode, Annahoeve en zo zijn er nog meer. Daarom hebben wij de motie van

het CDA gesteund en mede-ingediend zelfs omdat we daar helemaal achter staan. De motie van de PDvZ en de PvdA zullen we in eerste instantie niet steunen, we willen eerst graag horen van de wethouder hoe hij daarover denkt.
Dan is er nog grote verwarring ook bij ons over de flexwoningen. Hier raken wij de weg echt kwijt. Net als GroenLinks en ik gebruik ook de woorden van mijnheer Boerboom. Waar Zoetermeer Vooruit eigenlijk dus ook achterstaat. In het coalitieakkoord wil het college het wel, in het voorjaar werd het afgeschoten, de locaties in de raad. Bij de begroting zegt het college te willen gaan voor 15% flexwoningen, conform de woondeal en in deze prioriteitenlijst krijgen flexwoningen geen prioriteit. Wethouder, aan u de vraag: wat bent u nu eigenlijk van plan met de flexwoningen en eigenlijk met dit memo? Hopelijk maakt de wethouder Zoetermeer Vooruit blij en de raad, en krijgen wij meer duidelijkheid. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel, voorzitter. Ik wil het eerst opdelen in proces en daarna inhoud. Waar het gaat om het proces vinden we het erg jammer dat we dit memo zo laat hebben ontvangen. Het is een memo dat gaat over de tweede helft van 2023. Dat memo ontvangen wij dan op 2 oktober 2023. Hoe kunnen we als raad hier dan nog op sturen?
Het tweede punt dat ik wil maken is: hoe kwam deze rangschikking nu tot stand? Een aantal collega's heeft het ook al aangehaald. Waarom zijn die drie duurzaamheidsprojecten of gezonde schoollokalen zo laag geprioriteerd en wordt bijvoorbeeld het Nationaal Videogamemuseum wel nu als eerste opgepakt.
Tot slot voorzitter, ik ben ook, zoals mevrouw Bink al zei, erg geschrokken van de flexwoningen, want ik ben echt het spoor bijster van wat het college hier nu voor beleidslijn hanteert. Ik ga niet nog een keer het hele rijtje opnoemen, zoals mevrouw Bink al heeft gedaan, maar ik hoop echt dat de wethouder duidelijkheid kan verschaffen, want op dit moment is voor ons het spoor zoek en daar wil ik het bij laten in de eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel dan ga ik naar mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. De SP is teleurgesteld in de wijze waarop de wethouder invulling geeft aan de afdoening van de toezegging 619 over de prioritering van de ruimtelijke projecten over het tweede halfjaar. Uit het memo van het college blijkt dat het vooralsnog over dit onderwerp, dan heb ik het over de flexwoningen, te weinig prioriteit toekent, gezien de classificatie van dit onderwerp in dit memo. Zeker niet als je dit afzet tegen het feit dat dit een initiatief is uit het coalitieakkoord. Het afgelopen voorjaar zijn twee locaties voor flexwoningen door onze raad afgewezen en dan blijkt ook nog eens uit dit memo weinig ambitie en voortgang.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, een interruptie van mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik begin te twijfelen of de heer Velner aanwezig was bij het debat over de flexwoningen, maar daar heeft de raadsmeerderheid twee locaties afgeschoten. Dan was het toch ook niet logisch geweest als de wethouder nu in het memo had gezegd 'het is onze topprioriteit'? Ik snap niet helemaal waarom u denkt dat dat had moet gebeuren.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Omdat het college zelf bepaald heeft dat het een prioriteit is in het coalitieakkoord.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Volgens mij heeft de meerderheid van de gemeenteraad besloten dat dat een prioriteit is in het coalitieakkoord en daar in dat debat ook in ieder geval duiding aan gegeven. Dus als u daar vraagtekens bij heeft, zou ik u vooral willen uitdagen om dat debat nog eens terug te kijken.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat debat hoef ik niet terug te kijken, want dat heb ik nog redelijk scherp op mijn netvlies staan. Maar ja, na dat debat heb ik daar vervolgens niets meer op teruggezien. Dus dan kun je wel zeggen dat er veel voortgang zit op dat onderwerp, maar ik heb het niet gezien.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, dank en misschien aanvullend daarop het volgende. Volgens mij waren we toen ook tijdens het voorjaar het debat met de wethouder hierover aan het voeren en heeft de burgemeester expliciet om een schorsing moeten vragen omdat de heer Weerwag niet meer precies kon vertellen wat nou zijn beleidslijn was over die flexwoningen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik zal een poging doen om dan toch een beetje het collectief geheugen hier te herstellen, want het stoort me wel een beetje. De prioritering was niet bekend voor de zomer. Dat was een wens van de raad. Toen hebben we het debat aangevraagd om de prioritering dan maar als raad mee te geven. Toen hebben we van de twee locaties die het college voor ogen had om te ontwikkelen, of mogelijk verder te onderzoeken, voor de uitwerking van flexwoningen, gezegd 'die twee locaties niet, ga met een volgende locatie aan de slag', maar dat was wat we aan het doen waren. Dus de behandeling van dit raadsmemo wordt nu sowieso veel groter, maar ik begrijp niet helemaal waar die verwarring nu ineens vandaan komt. Het lijkt mij een heel logisch vervolg van wat dat debat vroeg.

De **voorzitter**: Ik stel voor... Mijnheer Velner, u was met uw eerste termijn bezig. Wilt u nog interrumperen mevrouw Bout? Ja, dat mag, daar mag ik geen 'nee' op zeggen.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik heb een vraag aan mijnheer Van Gils via de wethouder. Als dus inderdaad, en dan volg ik even uw lijn want u heeft deels gelijk, de wethouder in het coalitieakkoord met het college heeft vastgesteld dat de flexwoningen prioriteit hebben en wij hebben dan als raad de locaties afgeschoten, is het dan niet logisch dat het college daar nu een hogere prioriteit aan geeft om nu met spoed een andere locatie te zoeken? Ik proef uit de tekst van mijnheer Velner dat hij dat bedoelt, ziet u dat anders?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Nou voorzitter, ik ben ten eerste echt heel erg blij dat ik een keer deels gelijk heb. Laat ik dan op dat andere ook proberen om daar de boel een beetje met elkaar te verbinden. Want aan het einde van de dag komen dit hele memo en het hele debat er gewoon uit voort dat we met zijn allen de woningnood willen oplossen en we hebben nu een prioritering die op de eerste plaats, denk ik, ook moet gaan over 'welke woningen gaan we nu zo snel mogelijk bouwen en wat is daarin effectief?' We vragen allemaal om uitgangspunten en criteria. Ik denk dat die criteria helder zijn en we moeten zo snel mogelijk huizen bijbouwen en de juiste maatschappelijke initiatieven honoreren. Daar moeten we voor gaan. Dan denk ik dat als het college nu vol inzet op een paar flexwoningen, daar minder resultaten mee zullen worden geboekt naar de toekomst dan met de projecten die er nu staan. Dus ik ben op dat punt blij. Ik hoop dat het college kan doorwerken aan die woningbouwprojecten over de hele breedte. En als flexwoningen daar een realistisch punt in worden, wordt het natuurlijk fantastisch. Sorry, voorzitter, voor deze veel te lange beantwoording.

De **voorzitter**: Ja, dat was een heel lange interruptie. Ik wil iedereen wel verzoeken – de kerstdagen komen er ook aan – de interrupties wat korter te houden. Ik ga terug naar mijnheer Velner voor zijn eerste termijn. Had u nog behoefte? U was nog bezig met uw eerste termijn, gaat u verder.

De heer **Velner** (SP): Ik had vervolgens nog een vraag: kan de wethouder toelichten waarom de keuze zo uitvalt en wanneer we dus op dit onderwerp weer voortgang mogen verwachten? We snappen natuurlijk dat er keuzes gemaakt moeten worden, gezien de beperkte beschikbare ambtelijke capaciteit, maar op welke wijze gaat het college dan zijn ambitie uit het coalitieakkoord realiseren?

De **voorzitter**: Dank u wel, dan heb ik nog mevrouw Bout staan. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, voorzitter, lest best. We bespreken dus vandaag een memo van 2 oktober jl. met terugwerkende kracht, om vooruit te kijken naar de prioritering van bouwprojecten voor de tweede helft van 2023. Het was tot nu toe gebruikelijk de prioritering vooraf te bespreken en wat de PvdA betreft, blijft dit ook zo, dus wij horen graag van het college wanneer de prioritering voor de eerste helft van 2024 verwacht en besproken zal worden.

Veel van de vragen van de PvdA heb ik vorige week al via de griffie gesteld en ik heb binnen 24 uur uitgebreid antwoord gekregen. Waarvoor hartelijk dank. Toch zijn nog niet alle vragen beantwoord. We vragen ons af of de vertraging bij het opstellen en bespreken van de prioritering vertraging heeft doen oplopen bij de bouw zelf. Ook wij verbazen ons over de totstandkoming, en met name over de onbekendheid van de totstandkoming van de lijst met de prioritering en daarom dienen wij de motie van het CDA mede in. Maar daarover is verder voldoende gezegd, dus daar laat ik het even bij.
Deze lijst met prioritering is een lijst met preprojecten, die staan op het punt project te worden en worden dan in de volgende rapportage ruimtelijk fysiek beschreven. De fractie van de PvdA gaat ervan uit dat het mogelijk is om de volgorde van prioritering te wijzigen of initiatieven eraf te halen of toe te voegen. Omdat wij niet helemaal blij waren met de antwoorden bij SnowWorld waar toen wij vroegen 'wat betekent dat dan?' de wethouder zei 'nou, wacht maar even tot het een project is en dan kunt u er van alles over vinden', maar toen we er dan wat van vonden, de wethouder zei 'ja, maar nu is het een project, nu moet het wel doorgaan', willen wij toch voorstellen om de Fietsklim van de prioritering af te halen, want we willen voorkomen dat dit initiatief een project wordt en dat het dan te laat is om de stekker eruit te trekken. Wij geven liever voorrang aan inwoners, onze instellingen en verenigingen en de PvdA geeft graag voorrang aan verduurzamingsprojecten in plaats van aan een commercieel project dat wil bouwen in een park. Daar laat ik het even bij, voorzitter.

Motie nr. 2312-05 ingediend door PvdA, GroenLinks
Motie Fiets 'm 'r uit

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 december 2023;

overwegende dat:
- de gemeente Zoetermeer een schaarste heeft aan ambtenaren en moeite heeft vacatures in te vullen;
- er heel veel mensen wachten op een woning, maar deze onder andere door het ambtenarentekort niet snel gebouwd kunnen worden;

constaterende dat:
- het college diverse initiatieven voor niet woningbouwprojecten op de nominatie heeft staan om de status project te geven (en daar een team van ambtenaren aan toe te wijzen (en als project toe te voegen aan de halfjaarlijkse Rapportage Ruimtelijk Fysiek);
- de inzet voor niet woningbouwprojecten ten koste gaat van aandacht en inzet voor initiatieven voor stedelijke ontwikkeling woningbouw;

is van mening dat:
- stedelijke ontwikkeling woningbouw voor onze inwoners voorrang heeft op een commercieel initiatief zoals een Fietsklim;
- plannen voor bestaande culturele instellingen, verenigingen en scholen voorrang hebben op een nieuw initiatief, zoals een Fietsklim;
- initiatieven voor verduurzaming van bestaande voorzieningen voorrang hebben op een initiatief dat iets wil bouwen in een park, zoals een Fietsklim;

verzoekt het college om:
- het initiatief Fietsklim van de prioritering van ruimtelijke initiatieven af te halen;
- geen ambtelijke capaciteit toe te kennen aan het initiatief Fietsklim;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U heeft nog tien seconden, zeg ik er maar even bij. Ik kijk rond want volgens mij heb ik verder geen leden van de raad meer op mijn lijstje staan dus ik kijk even naar het college of de reactie direct gegeven kan worden. Ik zie knikken. Dus dan is het meestal geruststellend. Wie mag ik als eerste het woord geven? Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, dat is misschien een kleine verrassing als je ziet welke naam er op dat memo staat, maar dat heeft alles te maken met wat u zelf ook al constateerde. Het memo is laat verzonden. Wij draaien bij de gemeente ongeveer 65 projecten en daar bovenop komen er altijd wat initiatieven. Dat zijn initiatieven op het gebied van wonen of niet-wonen. Zodra die binnenkomen, wordt er bij ons ambtelijk naar gekeken 'kan het überhaupt en wat is er dan nog nodig?' Dat kan resulteren in

een zogenaamde startbrief met een MT-besluit 'dit is projectwaardig'. Dan wordt het op de tafel gelegd. En voordat wij ermee aan de slag gaan, moet het dus van die tafel afgepakt worden en daar hanteren we die prioriteitenlijst voor. Daar zijn we in 2021 mee begonnen omdat de constatering toen was 'we doen een heleboel zaken eigenlijk net niet goed genoeg'. Als je je concentreert op wat minder, dan kun je dat beter doen. We hadden ook te maken met schaarste met name op expertise, bijvoorbeeld verkeerskundigen, juristen, planeconomen et cetera.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel. Ik ben blij dat u zegt dat de prioritering gebruikt kan worden om ook een aantal projecten niet toe te kennen. Ik heb vorige week gevraagd of er een longlist is, naast deze shortlist. Die blijkt er niet te zijn. Alle initiatieven die aangevraagd zijn, zijn nu ook op de prioritering gezet. Dus deze prioriteringslijst is alleen gebruikt om een volgorde eraan te geven en niet om minder projecten aan te nemen. Klopt mijn informatie?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Nee, niet zoals ik het nu hoor. Wat er gebeurt, is dat er bijvoorbeeld buiten mensen zijn die zeggen 'ik wil iets bouwen'. Daar hadden we altijd een rode loper voor. We zijn ook dat proces een beetje aan het aanpassen. En dan kwam diegene hier binnen en dan zeiden we bijvoorbeeld 'ja, maar wat u wilt, dat kan helemaal niet'. Dat kan ook voorkomen. Dan krijgt iemand keurig bericht en dan is het initiatief weer van de baan. Wat wel kan, gaat het traject in zoals ik dat zojuist schetste. En die lijst die u heeft, is compleet. Dus dit zijn de initiatieven allemaal voorzien van de startbrief en dat MT-besluit 'dit is projectwaardig', als het ware. Maar voordat we het oppakken, moet je wel weten welke je wanneer op wilt pakken.
Ja voorzitter, ik wil me best laten interrumperen, maar ik had een mooi betoogje om dat proces helemaal duidelijk te maken.

De **voorzitter**: Zeker, maar ik ga natuurlijk niet over de vraag of iemand wel of niet vraagt te interrumperen als hij dat wil. Dan mag dat ook. Dus mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u. Ook het antwoord van wethouder Iedema gehoord hebbende en de antwoorden op de vragen van van de week gelezen hebbend, die ik toegezonden heb gekregen vanuit uw organisatie, concludeer ik toch dat het hele lijstje is toegezegd en als er dus wel initiatieven afgevallen zijn, zou er dus blijkbaar wel een longlist zijn en dan zou ik die toch graag ontvangen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik heb op dit moment geen lijst van ieder – om het maar even heel plat te zeggen – waus idee dat hier binnenkomt. Ik heb wel een lijst en dat is de complete lijst, van alles wat wij denken dat zou kunnen, waar mensen ook op gereageerd hebben als we iets vragen. We krijgen best een aardig aantal initiatieven binnen in de stad als 'ik wil daar iets bouwen'. Dan zeggen wij 'ja, heb je die grond?' Dan is het 'nee'. Maar dan houdt het ook gewoon op. Dus er zijn meer initiatieven dan dat er redelijke initiatieven zijn en dit is de complete lijst met redelijke initiatieven, voorzien van die startbrief.

De **voorzitter**: Ik zag bij mijnheer Van Rumpt nog een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, dank u wel. Er staat nu dat het dus 65 fysieke projecten zijn, en negen projecten die worden voorbereid. En die 21 concrete initiatieven, dat is dus het totaal van die acht en die initiatieven niet-woningbouwprojecten? Zie ik dat nu correct? Of niet?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Dan maak ik toch even mijn eerste betoog af. Want u kreeg het memo laat, waarvoor excuses van het college. Er was destijds ook niet echt een eigenaar in het college, dus als het van iedereen is, is het eigenlijk van niemand en dan kan het wel eens lang duren. Toen hebben we met elkaar gezegd 'het is goed om daar iemand voor verantwoordelijk te maken'. Die eer is aan mij te beurt gevallen. En de lijst die u nu heeft die wij vanavond bespreken, die voor het afgelopen halfjaar, was compleet. Ik weet het niet helemaal uit mijn hoofd, maar er is een aantal projecten nu opgepakt, dus die zijn van die prioriteitenlijst afgevallen. Het zijn geen initiatieven meer, maar prioriteiten en er zijn

ongetwijfeld een paar initiatieven bijgekomen. Die gaan wij in het college weer bespreken en prioriteren. En dan kom ik op het tweede deel van mijn eerste stukje inbreng. Die prioritering doen wij op basis van een afwegingskader dat ook nog niet helemaal uitgedistilleerd is, waar we dus ook met elkaar proberen steeds weer wat scherper in te worden, maar waar het in ieder geval op basis van 2040 draait om maatschappelijke waarden, financiële waarde en urgentie.
Hoewel het zo lijkt, is die niet 100% rationeel omdat er ook wel eens wat tussendoor kan vliegen. Ik noem drie voorbeelden: De Sniep, dat was een buitenstaander die een omgevingsvergunning aanvroeg, daar moet je dan op reageren, de Mandelabrug, dat was een klein rampje, zogezegd, waar je ook ineens op moet reageren en soms komt er een kans langs, u heeft een memo van mij gehad over de Politie Experience en daar moet je ook op reageren. Dus het wil nog wel eens een klein beetje gaan schuiven, maar dan proberen wij zo goed mogelijk met die schaarste in expertise om te gaan.
Ik zei al, wij zijn daar zelf steeds voortvarender in en ik denk wel dat we er steeds iets beter in worden. We hebben nu een vaste eigenaar daarop zitten en ik wil dus ook voorstellen, want volgens mij hebben we daar met zijn allen dan ook behoefte aan, om in januari/februari even met elkaar bij elkaar te gaan zitten en dan in een goede technische avond dat hele proces eens doorlichten. Dan hebben we ook op dat moment de meest recente versie van onze voorgestelde prioriteitenlijst. Daar kunnen we het erover hebben met elkaar en dan kunnen we die ook daarna aan de raad toezenden.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ik begreep net van de wethouder dat bijvoorbeeld zo'n Politie Experience dan ineens oppopt, betekent dat dan ook dat er nu eentje is die aan de nieuwe lijst is toegevoegd? En waarvan u nu al zegt 'daar moet ik nu al iets mee, dus die heb ik gelijk ook hoog geprioriteerd'?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, daar komt het in principe wel op neer. Alleen neem ik nu even een voorschotje op het collegebesluit dat we nog moeten nemen, maar dat is wel het voorstel zoals dat er nu aan zit te komen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja voorzitter, betekent dat dan ook dat u dat dus bijvoorbeeld zwaarder weegt dan de verduurzaming van het aantal theaters of scholen die aangepakt moeten worden, omdat hij anders bang bent dat deze mijnheer wegloopt en geen initiatief in Zoetermeer wil ontplooien?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Wat ik al zei, we proberen dus sowieso zo goed mogelijk op de lange termijn te kijken naar die drie waardes. Maar als daar iets tussendoor komt, hetzij een ramp of iemand van buiten, of een grote kans, dan is dat denk ik wel het gevolg. Want als wij tegen de politie zeggen 'laat maar, we zitten vol', dan moeten we ons afmelden. Dat kan ook maar dan hoeven we die keuze niet meer te maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik vind het op zich een duidelijk verhaal dat u nu aan het uitleggen bent, maar dat is toch ook precies wat u in zo'n afwegingskader mee kunt geven; we hebben die en die waarden vanuit Zoetermeer 2040 en dat is ambtelijk vastgesteld en daarnaast, maar dat maakt u dan ook inzichtelijk, kan het zijn dat we niet strak dat afwegingskader volgen, maar ook volgens andere principes kijken naar voorstellen. Maar dan maakt u het gewoon inzichtelijk. Wat u nu zegt, is inzichtelijk, maar dat geeft u dan ook mee en dat is wat we in de motie ook duidelijk willen maken.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, dat snap ik ook heel goed. Daarom schets ik ook even die aanleiding toen we daar in 2021 mee begonnen en voor de eerste keer zeiden 'waar liggen de prioriteiten?', dan is het ook wel een klein beetje – ik heb daar geen goed Nederlandse uitdrukking voor – kill your darlings. Dat is natuurlijk ontzettend moeilijk, want dan moet je dingen laten liggen. We zien nu wel dat nu we

daar een tijd mee werken dat proces steeds makkelijker wordt omdat we nu weten welke projecten er lopen en dan dus de keuze niet meer hoeft te zijn 'wat moet afvallen?', maar vooral 'wat pak je erbij op?' Dat proberen we zo rationeel mogelijk in te vullen met het afwegingskader dat we in eerste instantie redelijk strak hadden bedacht op basis van 2040 en waarvan we er dus nu na er één, twee keer mee gewerkt te hebben erachter komen dat dat nog een paar flexibiliteitmodes mist. Dus dat dat gaf ik net ook aan. We zijn zelf ook echt dat kader gaandeweg nog aan het verbeteren. Daarom ook mijn voorstel of mijn suggestie aan de raad – want ik snap die vraag heel goed en u merkt het aan mij ook, wij zijn er natuurlijk ook mee bezig – om dat in een technische avond eens even met elkaar door te akkeren. Dan kunnen we wat mij betreft ook met een paar voorbeelden werken; hoe werkt dat nou en wat is de suggestie van de raad om daar eens in mee te laten wegen? Hoe kijken wij ertegenaan? Ik denk dat het heel mooi is om dat samen te doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Is dat voldoende? Gaat u verder.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, ik heb een aantal vragen gekregen. Die kan ik even doornemen. Ik denk dat ik de meeste zijdelings in ieder geval al wel heb geraakt. Op de specifieke projectvragen gaat de heer Weerwag in en terwijl hij dat doet, kan ik nog eventjes de laatste check doen op mijn vragen.

De **voorzitter**: Akkoord, dan ga ik nu naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter en natuurlijk ook bedankt collega Iedema voor het meenemen in het proces hoe we tot deze keuzes komen. Ik zal eventjes beginnen met het onderwerp Flexwoningen, het zal u niet verbazen. Daar is het allemaal om begonnen. Het klopt, dit is inderdaad opgenomen als een ambitie in dit coalitieakkoord en daar staan we als college ook nog steeds achter. Flexwoningen kunnen nu eenmaal drukverlagend werken. Het is echter geen permanente oplossing. Het gaat hier om tijdelijke woningen. We proberen daar ook doelgroepen mee te helpen, zoals spoedzoekers, maar ook jongeren. Dat neemt niet weg dat op dit moment flexwoningen niet meer is dan een concept in Zoetermeer. Zonder een geschikte locatie zullen we flexwoningen niet hoger kunnen prioriteren dan het concept nu staat. Op het moment dat wij een geschikte locatie hebben, en die zijn nu eenmaal spaarzaam in Zoetermeer, zullen we flexwoningen hoger prioriteren. Daarom hebben wij ook als college de focus verbreed, van braakliggende terreinen, naar ook kijkend naar flexwoningen bijvoorbeeld in bestaande panden. Een aantal voorbeelden daarvan heeft u ook kunnen zien, onder andere aan bijvoorbeeld tijdelijke wooneenheden aan Bredewater. Die scharen wij ook onder die flexwoningen. Het gaat daarbij om jongerenwoningen en divorced housing.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Volgens mij hadden we in het debat waar we het net over hadden over flexwonen een motie aangenomen, volgens mij van Zó! Zoetermeer, over het verder onderzoeken van Kwadrant A. Dus daar heeft u wel degelijk een expliciete locatie voor.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u voorzitter, dat klopt inderdaad. Daar kom ik ook straks bij u op terug. Het is goed dat u het daarover heeft. Maar ik pak dat in één keer mee met alle moties die hangen aan flexwoningen. Er zijn drie moties uit dat vorige debat gekomen en daar neem ik u zo in mee.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Voordat wethouder Weerwag door wil gaan naar het volgende onderwerp, heb ik nog een vraag over de flexwoningen. Mij staat bij dat u een belofte heeft gedaan dat de andere locaties voor de flexwoningen in Q4 aan de gemeenteraad zouden worden voorgesteld. Dus, dan heeft u nog een paar dagen. Hoe zit dat?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel. Nou, dat staat mij even niet zo goed bij. Ik weet dat er drie moties zijn en daar kom ik zo op terug.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. Er lagen inderdaad die moties, maar er ligt ook in de beantwoording van technische vragen het feit dat het college het omarmt om 15% flexwoningen te bouwen conform de woondeal en ook nog eens 15% te transformeren conform de woondeal. Hoe verhoudt dat zich tot het verhaal dat u ons nu voorhoudt, dat we eigenlijk geen opties hebben voor flexwoningen, of bijna niet?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Voorzitter, dank u wel. Ik ga het inderdaad met u over hebben over die cijfers, dat klopt inderdaad dat die als ambitie zijn genoemd in die woondeal. Dat gaat over 1500 flexwoningen voor de regio, dus niet zozeer voor Zoetermeer. Het gaat over Haaglanden. Er zijn geen concrete afspraken gemaakt over die verdeling per gemeente. En het klopt ook dat we inderdaad hebben gesproken over 15% flexwoningen in de woningbouwproductie voor Zoetermeer tot 2032. Over die 15% heb ik ook, gelet op de debatten die we hierover gevoerd hebben, inmiddels mijn twijfels. Evengoed staat het vast dat we woningbouw moeten plegen. Dat blijkt ook uit... D66 heeft het zelfs over honderd projecten waar we mee bezig zijn. Daar ben ik ook wel benieuwd naar, maar wij komen tot 65 projecten waarvan het merendeel woningbouwprojecten. Dus dat we die woningbouwopgave hebben, blijft een feit.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, nog een interruptie van mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Het wordt er niet duidelijker op voor mij, want u zegt dat u aan de ene kant twijfels heeft of u dat wel gaat halen. Dus dat is nota bene terwijl het college zelf de prioriteit heeft, want u heeft in het coalitieakkoord afgesproken om die woningen te realiseren. Maar u gaat straks dan in de regio vertellen namens Zoetermeer dat u eigenlijk niet zoveel kunt doen aan flexwoningen die gerealiseerd moeten worden?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Volgens mij bent u nu met de kaarten aan het schudden met allerlei flarden die u hoort, maar zo heb ik het in ieder geval niet bedoeld. Maar dan ga ik het u verduidelijken. Er is in de woondeal afgesproken '1500 flexwoningen als ambitie binnen Haaglanden'. We hebben aangegeven dat we mogelijkheden zien voor 15% in Zoetermeer. Daarvan zeg ik op dit moment 'dat wordt lastig gezien de eerdere debatten die we daarover gevoerd hebben'. Evengoed zoeken we inmiddels, zoals ik eerder in mijn betoog heb aangegeven aan u, naar andere mogelijkheden, verbreden we onze zoekopdracht, onze scope, naar bijvoorbeeld leegstaande kantoorgebouwen. Dus daar zoeken we nog steeds naar en inmiddels zijn er natuurlijk een aantal wooneenheden zoals die 65 en voor de Ruimtebaan tachtig, en voor het onderzoek dat nog loopt – dat is een van die moties – zoeken we op dit moment honderd tijdelijke wooneenheden. Opgeteld zijn dat er zo'n 250. Dat is op dit moment waar ik u in mee kan nemen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom nog kort en dan ga ik naar mevrouw Bink.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, hoe is dit nou te volgen? U zegt aan de ene kant 'die 15% hadden we als ambitie'. Nu heeft u alweer twijfels of u dat gaat halen. Hoe kunnen wij nu als gemeenteraad u een opdracht meegeven? Moet u niet eigenlijk eerst met ons in gesprek over wat wij als raad willen in plaats van dat u nu zelf maar gaat doen wat u op het moment goed acht? Dat is hoe het op mij overkomt.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ga niet voor de derde keer de cijfers herhalen want daar ben ik nu echt duidelijk in geweest. Ik begrijp dat u zegt 'oké, die flexwoningen'. Op dit moment is het ook zo dat we tijdens het coalitieakkoord waarin we het over flexwoningen hebben gehad, inmiddels ingehaald zijn door, onder andere, bijvoorbeeld bouwvormen als de bouwstroom. Dus dat betekent dat je eigenlijk op een locatie waarvan je zegt 'hier willen we uiteindelijk wel woningen, maar we weten nog niet wat, maar we gaan hier permanente woningbouw toepassen', kun je met dezelfde tijd als flexwoningen die bouwstroom toepassen om daar bijvoorbeeld dertig of veertig jaar woningen neer te zetten. We hebben bijvoorbeeld aan de Roggeakker zo'n project van Vidomes daarmee opgestart. Daar is

misschien de overweging om te zeggen 'zullen we daar eerst flexwoningen doen? Nee, dat doen we niet. Er wordt meteen gekozen voor die bouwstroom'. Al met al is er, zoals ik net ook al even ophaalde, er is een woningnood en we moeten gewoon woningen bouwen. Of dat dan voor 15% zit in die flexwoningen of dat we zeggen 'dat vinden we – gelukkig – in de bouwstroom', dat is ons dan om het even.

De **voorzitter**: Ik geef mevrouw Bink het woord, maar ik wil wel even één hartenkreet doen van mijn kant. We zijn daarnet ook al bij een financieel voorstel in een discussie beland over jeugdzorg. Ik vind ook wel wat van dit raadsmemo, de prioritering projecten staat hier nu op de agenda. Laten we ons wel even op de prioritering focussen. Mevrouw Bink. U heeft het woord.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Maar ik durf mijn vraag eigenlijk niet meer te stellen, nu u dat zo stelt. Maar ik ga het toch doen. Ik heb ook technische vragen gesteld en ook over flexwoningen. En ik moet eerlijk bekennen, ik was laat en ik kreeg ze ook pas vanavond heel laat binnen, om 18.30 uur. Dus ik heb net even gekeken. Ik heb gevraagd naar mogelijke locaties voor flexwoningen. U doet het met een tweesporenbeleid, braakliggende terreinen en kantoren. En de lopende initiatieven voor flexwoningen zijn Bredewater 65 woningen, Ruimtebaan tachtig eenheden en in onderzoek een locatie voor honderd tijdelijke eenheden. Waar gaat u die honderd tijdelijke eenheden eventueel plaatsen en klopt het dat we in Q1 2024 een nieuwe stand van zaken van u krijgen over de flexwoningen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel voorzitter. Die honderd eenheden is inderdaad het lopende onderzoek. Ik kom nu ook eventjes bij alle drie de moties die daarin meegenomen zijn of die voorliggen uit het eerdere debat. Dat is die permanente invulling van het baggerdepot aan de Zwaardslootseweg, dat is Geen flexwoningen op het Noordhovetracé, en last but not least, dat is eigenlijk waar uw vraag over gaat, die locatiekeuze voor flexwoningen waarin Kwadrant A is genoemd. Op die drie moties kom ik bij u terug in Q1 '24 inderdaad. Dan krijgt u daar inderdaad ook het volledige onderzoek bij waarmee wij tot die locatiekeuze zijn gekomen. Daar nemen we u dan op dat moment in mee.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink nog?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, ik heb toch niet het idee dat ik echt de antwoorden op mijn vragen krijg. Ik neem aan dat dit een toezegging is en dat het inderdaad ook zo terugkomt.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar het college of er nog andere dingen zijn voor de eerste termijn. Dan ga ik terug naar wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik had er nog een paar. De PDvZ vroeg: kunnen we de prio's eerder delen? Wat mij betreft, wel. Ik hoor dadelijk in de tweede termijn wel even wat u van mij voorstel vindt voor de technische avond. Met of zonder ga ik ervan uit dat wij in januari dan de volgende een priolijst met u delen.
De Fietsklimmotie van de PvdA. Ik kan me heel goed voorstellen dat u zich afvraagt 'wat is daar nou de status van et cetera?' We hebben ook al uitgevraagd 'neem eens even contact op met die initiatiefnemer over hoe warm dit idee nog is'. Dus ik laat het oordeel aan de raad, maar ook zonder de motie is het college ook wel benieuwd of die initiatiefnemer dit nog wil of dat we het eraf kunnen halen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik vraag me niet zozeer af of die initiatiefnemer het nog wil. Ik geef aan dat het de PvdA verstandig lijkt om voorzieningen die we al hebben en nog verduurzaamd moeten worden, inwoners die zitten te wachten op een woning en verenigingen die wachten op een gebouw en scholen die aangepakt moeten worden, voorrang te geven. Of die initiatiefnemer nu wel of niet in de startblokken staat, het lijkt me handig om ruimte te houden voor die andere projecten die ik nu net genoemd heb.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja voorzitter, dat is denk ik dan een steuntje in de rug voor die prioritering die we gedaan hebben, want u vroeg om de totale lijst van initiatieven. Wij hebben gezegd, die drie willen we het eerste of tenminste in het tweede halfjaar dan oppakken. Daar zat die Fietsklim ook niet bij, dus die hebben we ook niet geprioriteerd.

De **voorzitter**: Heel kort mevrouw Bout, echt heel kort.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u. In mei 2022 zei u ook 'laten we maar eerst even kijken of het een project wordt en op het moment dat het een project wordt, kunt u verder kijken en kunt u alles aangeven wat u wilt'. Dit is nu precies hetzelfde antwoord als wat u toen gaf, maar op het moment dat SnowWorld uiteindelijk een project werd, zei u 'ja, jammer, maar nu is het een project, nu kan het er niet meer af'. Dat wil ik graag voorkomen. Snapt u dat?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, ik maak toch wel een beetje bezwaar tegen wat mevrouw Bout aan het bepleiten is. Dat is gewoon onbehoorlijk bestuur. Dat is op basis van pure willekeur en politieke kleur, en dat mag, u mag die politieke kleur wel hebben, maar u kunt op basis daarvan natuurlijk niet aan een particulier initiatiefnemer, die eventueel iets wil ontwikkelen, maar zeggen 'mevrouw Bout wilde dat niet in de gemeenteraad, dus we gaan het niet doen'. Maar als dat wel een project wordt, ligt er op het moment dat die afweging daar ligt de vraag 'ziet de gemeenteraad bezwaren?', zoals laatst bij zo'n zonnepark. Dan kunt u die bezwaren maken, maar dan moet u wel de juiste procedures volgen want anders zitten we hier een beetje willekeurig te bepalen wat er wel en niet kan.

De **voorzitter**: Ik ga even naar mevrouw Bout en dan naar mijnheer Boerboom en dan ga ik een voorstel doen voor hoe verder.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. De wethouder zegt zelf net 'ik wil graag wat ruimte houden voor rampen, iemand van buiten en voor buitenkansjes'. Ik gun bij deze wethouder Iedema die ruimte door de Fietsklim er eventueel af te halen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter, een vraag aan de heer Van Gils. Is het niet veel beter juist als we gewoon duidelijkheid geven aan een initiatief als wij als gemeenteraad zeggen 'we willen het niet'? Dat kan toch? U gaat misschien een onderzoek doen en dan komt eruit 'ja', maar als wij aan de voorkant al weten 'we willen dat niet', dan kunnen we dat toch communiceren?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, volgens mij werd net De Sniep als voorbeeld gegeven. Daar was zoals het er lag denk ik raadsbreed weinig voorkeur voor om dat op die manier uit te voeren. Dat heeft toen het toenmalig college natuurlijk prima aangevoeld, maar vervolgens is er wel een initiatief gekomen waarvan de meerderheid van de raad heeft gezegd 'daar kunnen we wel mee leven'. Dat is nu juist het proces waarbij je wel met elkaar – de samenleving, particulieren – moet blijven zoeken naar wat wel en niet kan in de samenleving. Dan moet je niet als gemeenteraad op basis van pure willekeur en anderhalve schets in de krant zeggen 'nee, we willen dat absoluut nooit'.

De **voorzitter**: De heer Boerboom nog en dan ga ik naar de heer Meijroos.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, maar het kan toch wel dat dat anders wordt ervaren? Kijk, wij zien het gewoon niet zitten om in het Buytenpark zo'n drukke klim aan te leggen, waar heel veel mensen komen, die een enorme druk op het park leggen. Dat zien wij niet zitten. Dus waarom zouden we dat dan verder willen onderzoeken?

De **voorzitter**: Ja, ik vind het allemaal prima hoor, voor mij kan het 03.00 uur 's nachts worden. Maar ik ga eerst naar de heer Meijroos en dan gaan we vervolgens even kijken hoe we deze discussie tot een goed eind kunnen brengen. De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (Lijst Hilbrand Nawijn): Eerder een beetje een ordevoorstel, lijkt mij. Ik hoorde de wethouder zeggen 'oordeel raad', en vervolgens wordt er van die kant maar geblazen 'het moet er doorheen, het moet er doorheen, hij moet het omarmen'. Wat is dit? Hij heeft gezegd 'oordeel raad'. U heeft een motie ingediend. Laten we afwachten wat eruit komt. Anders zitten we inhoudelijk een discussie te voeren die niet nuttig is en heel veel tijd kost en iedereen is aan een kerstborrel toe.

De **voorzitter**: Ik ga even kijken of er nog reacties zijn want ik zag mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Tegen mijnheer Van Gils zou ik willen zeggen 'als u zegt dat mevrouw Bout zich baseert op een paar schetsjes in de krant, waarom zou de wethouder het dan moeten prioriteren?' Als het echt maar een paar schetsjes in de krant zijn?

De **voorzitter**: Kort mijnheer Van Gils.

De heer **Van Gils** (VVD): Voorzitter, vanuit de linkerhoek worden er allemaal beschuldiging uitgesproken. Het probleem is dat u het baseert op twee schetsen, maar... Er wordt nu door de zaal heen geroepen 'waarom beschuldigingen?' Ik hoorde allemaal beschuldigingen alsof de wethouder dat...

De **voorzitter**: Ik ga nu even...

De heer **Van Gils** (VVD): Dat is precies het punt dat ik maak. Het gaat erom dat de gemeente, de ambtenaren de afweging maken op basis van de criteria waar u net zelf om vroeg. Dat is het proces dat we met elkaar doorlopen en dat bent u nu zelf aan het ondermijnen.

De **voorzitter**: Ik stel voor – ik weet niet wat er in de koffie heeft gezeten – dat ik mevrouw Bout nog het woord geef en dan ga ik terug, want het college heeft volgens mij allang een advies gegeven en volgens mij gaan we daar nu op verder. Mevrouw Bout nog heel kort en dan ga ik terug naar het college.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter. Ik geef alleen maar aan dat ik de Fietsklim niet zie zitten. Ik ben helemaal niets of niemand aan het beschuldigen en ik geef wethouder Iedema heel graag de ruimte voor zo'n mooi buitenkansjes als de Politie Experience. Mocht die er komen, dan praat ik daar liever over dan over de Fietsklim.

De **voorzitter**: Ik rond deze discussie af en ik ga naar het college. Wethouder Iedema heeft volgens mij een advies gegeven over deze motie. Ik vraag of hij dat ook voor de andere doet en dan gaan we naar de tweede termijn.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter dank. Dan werd er nog gevraagd om de lijst van initiatieven et cetera en de prioriteiten en oplevering daarvan. Die prioriteitenlijst zit tegenwoordig ook in de projectenmarkt en vastgoed. Daar komt hij ook nog voor en de initiatieven wil ik graag op laten nemen in de vastgoedrapportage. Iemand vroeg mij daar volgens mij in de aanloop naar deze avond naar. Dus dat heb ik nagevraagd en die willen we graag daarin opnemen. Dan hebben we daar heel duidelijk verschil tussen de lopende projecten en de initiatieven.
Tot slot.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Op zich vinden wij het prima om die daarin op te nemen. Dan heb ik nog wel een vraag want die komt meestal achteraf. Dan krijgen we hem van de tweede helft 2023 ergens in het voorjaar 2024. Dat betekent wat voor die prioritering. Of gaat u dan voor die prioritering wel alvast voor Q2 2024 straks in het voorjaar meesturen?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, bij de laatste projectenmarkt hadden we de prioritering voor de komende tijd en keken we terug op de projecten van de vorige keer. Dus dat is echt een verschil tussen projecten, die doen we en daar leggen we verantwoording over af, en initiatieven die we prioriteren en dat dan inzichtelijk maken. Dat staat ook in het memo. Daar staat 'wij willen in de tweede helft van '23 er drie oppakken als er van die 65 eentje afgerond is'. Volgens mij geven we daar ook heel duidelijk aan waar de voorkeur van het college op dat moment ligt.
Tot slot de motie over CKC en Stadstheater. Aan de ene kant is het heel logisch en sympathiek 'gebruik externe krachten'. Daar wil ik ook zeker nog eventjes naar laten kijken. Maar ik sta niet te springen om nu meteen de motie al aan te nemen. Ik zou ik zeggen, houd hem nog eventjes warm voor als we die technische avond hebben gehad. Want dan kan ik ook nog even goed onderzoek doen naar de vraag 'kunnen we ook echt alles uitbesteden of hebben we dan ook interne expertise daarnaast nodig?' Want

als er een interne expert bij nodig is, betekent dat ook automatisch een andere... omlaag. Dat is wel iets waar we ons bewust van moeten zijn. Dus als de raad vanavond zegt 'we gaan voor CKC en Stadstheater helemaal bovenaan', betekent dat dus dat we de komende tijd die als eerste oppakken en de rest dus niet als daar die interne expertise voor nodig is. Maar daar moet ik echt even dieper in duiken.

De **voorzitter**: Ik kijk even naar het college. Wethouder Iedema is klaar, dan stel ik voor dat we dan naar de tweede termijn van de raad gaan, ook gezien de tijd inmiddels. Dan ga ik naar mijnheer Van Gils, tweede termijn. Pardon, voor u begint, nog mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter, ik wil even een minuutje kunnen overleggen over de motie.

De **voorzitter**: Daar wilt u nu even een schorsing voor? Ja, oké. Dan schors ik tot 23.15 uur want één minuut is wel heel kort.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Ik zou het woord aan mijnheer Van Gils geven, maar mijnheer Blansjaar heeft de schorsing aangevraagd, of komt u daar in de tweede termijn op terug? Prima. Dan ga ik eerst kijken of mijnheer Van Gils behoefte heeft aan een tweede termijn.

De heer **Van Gils** (VVD): Ja, voorzitter, nogmaals dank aan het college voor alle beantwoording. U constateerde het zelf ook al, maar de orde van het debat liep denk ik iets uit. Dat komt natuurlijk door de aanleiding. Ik denk dat het een positieve uitkomst is als we met elkaar afspreken dat we ons ook weer bij een technische bijeenkomst vooral laten bijpraten over hoe alles tot stand komt. Dus dank aan de wethouder dat hij daaraan wil meewerken.
Wij zullen nu verder tegen alle wijzigingen van de prioritering zijn, al is het maar omdat het college het morgen over de nieuwe prioritering heeft en het dan waarschijnlijk alweer allemaal anders is en we het ook wel een opdracht aan het college vinden om op basis van de juiste kaders – en daar kunnen we het natuurlijk als raad altijd over hebben – die afwegingen te maken en daar ook vrijheid in te hebben om wat sneller te kunnen handelen, dan dat alles door een besluit van de raad moet in die stadia. Daar wil ik het voor nu bij laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u voorzitter. Wij zijn blij met de toezegging van de wethouder om inderdaad in januari/februari een technische bijeenkomst te houden en tevens met zijn advies om de motie even te parkeren en eventueel daarna te kijken of het allemaal haalbaar is. Dus wij kunnen met dat advies leven en trekken daardoor onze motie in en parkeren hem dan eventjes.

De **voorzitter**: Dat is motie 2312-02, om het even... CKC en Stadstheater.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Ja.

De **voorzitter**: Die is dan bij dezen ingetrokken, dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ook namens ons dank aan de wethouders voor de beantwoording. Het heeft wel wat helderheid bij ons gebracht, omdat we inderdaad begrijpen dat flexwoningen (prioriteit hebben) en de Fietsklim dus de allerlaatste prioriteit heeft momenteel, op het moment van opstellen van dit memo en dat er dus niet ergens toch een reservelijst ligt.
Ik had wel nog een vraag open staan over de afweging tot modernisering van de brandweerkazerne. Daar zou ik graag nog antwoord op willen hebben.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Perk.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Dank voorzitter, ook ik wil het college bedanken voor de beantwoording. We hebben goed aangegeven dat we de toegankelijkheid heel erg belangrijk vinden en wij zullen onze motie wel intrekken en wachten op de technische bijeenkomst.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Van der Snoek.

De heer **Van der Snoek** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, er zijn net twee moties ingetrokken. Ik wilde een motie aankondigen Fiets 'm omhoog, maar ik laat het nu maar even gaan. Nee hoor, bedankt tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter en dank ook aan het college voor de antwoorden die gegeven zijn. Voor ons is het nog steeds heel erg belangrijk dat we inzicht en transparantie hebben op die afwegingen in de prioritering. Ik begrijp ook dat het goed is om dat eerst met elkaar eens door te nemen. Dus we kijken ook uit naar die technische sessie in januari of februari. In dat opzicht trekken we nu de motie in, maar we houden hem vast voor een moment daarna omdat denk ik dat nog steeds het merendeel van de raad behoefte heeft aan inzicht in die criteria. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking. Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik kom nog heel even terug op de 'honderd van D66', zoals de wethouder dat zo'n beetje noemde. Die haal ik natuurlijk uit uw eigen memo. Ik refereer aan die honderd ruimtelijke initiatieven en projecten onderverdeeld in de 65, de negen en de 21. U weet wel welke ik bedoel dan, volgens mij.
Verder sluit mijn fractie zich aan bij de woorden van mevrouw Frinking, onze collega van het CDA, rond de criteria. We kijken uit naar de technische bijeenkomst begin volgend jaar.

De **voorzitter**: Gaat uw gang mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ook wij zijn blij met de technische sessie die eraan komt en we zijn blij dat dit de uitkomst is van deze avond. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja dank u wel, voorzitter. Volgens mij is die Politie Experience juist bij uitstek voor mijn fractie weer een aanleiding om inderdaad dat gesprek aan te gaan. We zijn blij dat de wethouder dat heeft toegezegd zodat we ook met elkaar een kader kunnen vaststellen waarlangs wij zouden willen dat we prioriteren met elkaar.
Daarnaast voorzitter, ben ik echter rond het woningbouwbeleid totaal kwijt welke kant we nu op gaan. Elke keer komen er nieuwe termen daarover. Nu was er ineens de bouwstroom, die moeten we meer toepassen, dat is een succes. Maar daar hebben we nog nooit iets over terug gelezen of over gehoord. Maar de wethouder kwam er vanavond ineens, uit het niets, mee op de proppen. Dat levert bij ons echt de vraag 'wat gebeurt er nou rond dat woningbouwbeleid?' En we krijgen maar geen antwoord op vragen. Dus wat ons betreft, wethouder, vragen we u om nog een keertje de kaders waarlangs u nu acteert op papier te zetten voor ons als raad en begin 2024 met elkaar echt het debat aan te gaan over dat woningbouwbeleid. Want wat ons betreft, is dit zo'n belangrijk dossier, dat erkent u zelf ook en dat voelt u zelf ook, dat we echt met elkaar daar heldere kaders voor op moeten stellen. Ik hoop dat u die toezegging wilt doen om dat op een rij te zetten en dat we een goed debat kunnen hebben met elkaar in het voorjaar. Daar wil ik het voor nu bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. We danken de wethouder voor zijn reactie en wachten de rapportage in Q1 2024 over de voortgang ruimtelijke projecten af. We hopen dat die technische bijeenkomst volgend jaar meer duidelijkheid zal scheppen. We blijven de wethouder kritisch volgen over het onderwerp flexwoningen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bout. Dan moet u wel de microfoon aanzetten, anders werkt het niet. Ik kijk naar het college, wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: voorzitter, dan kijk ik ook een heel klein beetje terug want de eerste vraag van de ChristenUnie-SGP ging over de brandweerkazerne. U heeft me daar even kort over bijgepraat, dus ik probeer het inhoudelijk te doen, maar anders kunt u eventueel bijspringen. Maar toen de brandweer besloot om niet naar het Abdissenbos te gaan, maar in de kazerne te blijven, moest er wel achterstallig onderhoud ingelopen worden. Dat is dus de reden, om het bewoonbaar te houden, dat we daar extra

prioriteit aan hebben gegeven.
Verder dank ik u in ieder geval allemaal voor het voor het meedenken. Ik neem alle suggesties ook mee naar die technische avond en volgens mij gaan we daar een heel mooie sessie van maken.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar wethouder Weerwag. Gaat uw gang,

Wethouder **Weerwag**: Ja, bedankt voorzitter en ik sluit me uiteraard aan bij de woorden van wethouder Iedema over de dankzegging aan u allen voor deze betrokkenheid. Ik kijk ook uit naar het voorjaar waarin we elkaar gaan spreken over de criteria.
Voor wat betreft de vraag om een toezegging van de heer Boerboom. Volgens mij heb ik die al een paar keer gedaan, over woningbouw als aanjagen. Daar wordt u allemaal in meegenomen in het eerste kwartaal van '24. Dan gaan we het hebben over huisvestingsverordeningen, dan gaan we het hebben over allerlei andere woningbouwprogramma's en daar nodig u graag toe uit. Daar ga ik graag met u over in gesprek in het nieuwe jaar. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank voorzitter. Op zich staat dat gesprek en dat is goed, maar dat gaat echt over beleid dat misschien op zijn vroegst eind 2024 in de raad behandeld wordt. In de tussentijd bent u wel allerlei dingen aan het doen en allerlei stappen aan het ondernemen. Dat is waar ik ook graag op korte termijn met u het gesprek over aan wil gaan.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja dank u wel, voorzitter. Volgens mij wordt het dan een herhaling van zetten. Volgens mij hebben we hier zojuist met elkaar besproken wat nu de afwegingskaders zijn waarmee we tot deze lijst gekomen zijn. Vervolgens hebben we ook gezegd 'we gaan u meenemen in die gesprekken over die afwegingskaders waarover het CDA net een motie heeft ingetrokken'. Volgens mij zijn we gewoon met elkaar op de goede weg en proberen we u daarbij te betrekken.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, dank u. Ik krijg de indruk dat mijnheer Weerwag aan het einde is van zijn tweede termijn. In een gesprek vorige week heb ik het gehad met mijnheer Weerwag over een motie 2306-71 over het Van Doornenplantsoen en hij heeft mij vorige week gezegd 'o ja, daar moet ik eigenlijk ook nog op reageren'. Dus ik dacht dat hij dat wel zou doen vandaag. Bij dezen wil ik hem er nog heel even aan herinneren dat hij zou terugkomen op de motie die oproept om in dit debat terug te komen op wat de gevolgen zijn voor een hogere prioritering van het Van Doornenplantsoen. Daar roept de motie namelijk toe op en het verzoek was om dat bij de prioriteringsbespreking te behandelen. Dat is vanavond, maar het is helemaal niet aan de orde gekomen.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, daar nog een reactie op?

Wethouder **Weerwag**: Graag voorzitter. Volgens mij heb ik u daar net de vraag niet over horen stellen.

De **voorzitter**: Nee, nee, mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): We hebben het er vorige week over gehad en u zei 'dan kom ik daar in mijn termijn nog wel even op terug'. Dus daar was ik eigenlijk op aan het wachten.

De **voorzitter**: Dit wordt een beetje rare Babylonische spraakverwarring. Het is kennelijk aan de orde geweest. Ik kan alleen maar aan wethouder Weerwag vragen of hij daarop wil reageren. Gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Sorry voorzitter, niet anders dan wat ik net heb gedaan.

De **voorzitter**: Dan is daar kennelijk... Dat is dan iets voor bij de borrel straks om te bespreken, denk ik zo maar. Dat is volgens mij het einde van de tweede termijn van het college. Dit was overigens geen raadsvoorstel maar een memo dat besproken werd. Ik heb in ieder geval een toezegging gehoord, maar die heeft u allemaal al honderd keer herhaald, maar ik herhaal hem voor de zekerheid toch nog een keer 1: de toezegging dat er in januari/februari een technische bijeenkomst komt. Ja, u zult verbaasd

zijn maar ik moet het toch even herhalen als voorzitter. Dat hoort nu eenmaal zo. Daar zullen de criteria en ook het afwegingskader besproken worden. Dat betekent overigens ook de afronding van dit agendaonderwerp.
Dan ben ik in ieder geval tot de conclusie gekomen, en die wil ik even checken, dat er drie moties, 2312-02, 2312-03 en 23120-04 zijn ingetrokken. Dan houd ik er nog één over, 2312-05, de motie Fiets 'm eruit. Ik ga even kijken, want die wordt, neem ik aan, gewoon in stemming gebracht. Dat ga ik dan bij dezen doen. Dan kijk ik eerst naar degenen die een stemverklaring willen afleggen. Mijnheer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja voorzitter, ook wij zijn op voorhand geen voorstander van de Fietsklim maar aangezien hij toch als allerlaatste staat geprioriteerd, zodat ons projectbureau daar alleen tijd aan besteedt als ze echt niets beter weten te doen, is dat prima. Voor nu zullen we deze motie niet steunen.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring hierover? Niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Wie is voor deze motie?
Voor zijn SP, GroenLinks, PvdA en D66. De motie is met 11 stemmen voor en 26 tegen verworpen. Daarmee sluiten we agendapunt 7.b.

c. Raadsvoorstel Verordening parkeerbelasting 2024

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar 7.c. Raadsvoorstel Verordening parkeerbelasting 2024. Mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter. Het is het einde van het jaar. De dagen zijn kort en de nachten zijn lang. Ik heb een fout gemaakt in deze motie. En omdat ik een doel wil bereiken met deze motie, of een doel voor ogen heb, trek ik hem in en zal ik er op een later tijdstip op terugkomen, als motie of amendement.

De **voorzitter**: Dus er is geen motie. Maar dat betekent dat nog wel het raadsvoorstel voorligt, want daarover hebben we nog niet besloten. Verordening parkeerbelasting 2024. Mag ik aannemen dat iedereen daarmee akkoord is en dat daar geen stemming over gewenst is? Dan is dit aangenomen.

d. Raadsvoorstel Procesvoorstel Participatie ontwikkeling Mediabeleid

De **voorzitter**: Dan hebben we nog agendapunt 7.d. Raadsvoorstel Procesvoorstel Participatie ontwikkeling Mediabeleid. Wie wenst daar het woord over te voeren? De heer Louw. Gaat uw gang. En dan mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Louw** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Er ligt een amendement voor van de PvdA om wat in de toelichting staat ook over te hevelen naar het raadsvoorstel en bij 1.b. als participatiegerechtigden 'mediaorganisaties en journalisten die in Zoetermeer actief willen zijn' aan te merken, dus om die toevoeging te doen, zoals ook in de toelichting staat. Dank u wel.

Amendement nr. 2312-A ingediend door PvdA
Mediabeleid door mensen die in Zoetermeer actief (willen) zijn

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 18 december 2023;

besluit:

- in raadsvoorstel 2023-103 1 10 "Procesvoorstel Participatie ontwikkeling Mediabeleid" beslispunt 1b, luidende:
  '1b. Als participatiegerechtigden mediaorganisaties en journalisten aan te merken.'
  te vervangen door:
  '1 b. Als participatiegerechtigden mediaorganisaties en journalisten die in Zoetermeer actief (willen) zijn aan te merken.'"

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, dank u wel. Wie betaalt, bepaalt. Subsidies aan

private, meestal commerciële mediaorganisaties leiden per definitie tot financiële afhankelijkheid. Politici zijn omgekeerd, voor onze verkiezing, ook afhankelijk van berichtgeving in de media. Die twee samen maken een zogenaamde quid pro quo; voor wat hoort wat. Dat hoeft niet eens een expliciete bemoeienis met journalistieke inhoud te betekenen. Dat je niet bijt in de hand die je voedt, spreekt voor zich en dat je niet ophoudt de mond te voeden die anders wel eens zou kunnen bijten, ook. Het is helemaal nergens voor nodig om de relatie tussen de lokale politiek en de lokale pers op deze wijze te organiseren. De Zoetermeerse burger is daar niet mee gediend. Is daar niet van gediend. De lokale democratie en samenleving varen wel bij een onafhankelijke, vrije pers die niets te verliezen heeft bij het bedrijven van kritische journalistiek over, ook, de gemeentepolitiek. Ten slotte zit het in het besluitvormingsproces al niet snor. De burger is namelijk nadrukkelijk uitgesloten, niet-participatiegerechtigd. Navraag bij de wethouder wijst uit dat het proces van participatie neerkomt op een carte blanche voor mediabedrijven; zij vragen, wij betalen. De oppositie, wij, FVD, werkt hier niet aan mee voorzitter?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond of er nog anderen het woord hierover wensen te voeren. Dat is niet het geval. Dan ga ik naar het college, wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Dank u wel, voorzitter. Wat betreft het amendement van de PvdA, daar heb ik geen enkel probleem mee, maar het is uiteraard aan de raad hiermee al dan niet in te stemmen.
Voor wat betreft de opmerkingen van FVD. Wat we doen, is kijken binnen het hele mediaterrein in Zoetermeer welke partijen initiatieven willen ondernemen en daar ondersteuning bij nodig hebben. We hebben nog niemand subsidie verleend. Dat gaan we ook voorlopig niet doen. We gaan eerst ophalen en horen wat wij als gemeente kunnen doen aan ondersteuning voor de mediaorganisaties. Beleid maken we daarna pas. Dus we halen op, dan gaan we schrijven. Dan leggen we dat weer voor aan al die mediaorganisaties met de vraag of ze zich daarin kunnen vinden. En we leggen het voor aan u als raad. En vervolgens kunt u uw keuze maken of u zich daarin kunt vinden, ja of nee?

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u voorzitter. De wethouder herhaalt wat ze ook in de commissie heeft gezegd, dat betekent dus eigenlijk een carte blanche voor de mediabedrijven. Wij mogen betalen. En zodra wij betalen, zijn wij dus van invloed, letterlijk. Dat is gewoon een ongezonde situatie. Dat is waarom FVD zich hier totaal niet in kan vinden en wil dat de journalistiek totaal onafhankelijk is, ook financieel om gewoon het woord te kunnen voeren zoals ze behoeven te doen.

De **voorzitter**: Ik denk niet dat de wethouder daar nog verder... Nee, geen reactie meer. Dan ga ik met uw welnemen over naar de besluitvorming die voorligt. Dat is allereerst het amendement dat is ingediend door de PvdA, 2312-A. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Wenst iemand stemming over dit amendement? Ja. Dan vraag ik de leden van de raad die tegen dit amendement zijn hun hand op te steken.
Tegen zijn FVD, PDvZ, PVV, Zó! Zoetermeer en LHN. Dit amendement is aangenomen met 23 stemmen voor en 14 tegen.
Dan nog het raadsvoorstel zelf, het geamendeerde raadsvoorstel. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Ik ga dit in stemming brengen. Wie is tegen dit raadsvoorstel? Mijnheer Van den Boomgaard? Hij is voor? Ik probeerde hem te helpen, maar goed. Ik help u nog een beetje, mijnheer Van den Boomgaard. Dat is echt de kerstgedachte bij mij, dat ziet u wel.
Tegen is alleen FVD. Daarmee is het voorstel met 36 stemmen voor en 1 tegen aangenomen.

8. Sluiting

De **voorzitter**: Dan wens ik u allen hele fijne feestdagen, niet te veel oliebollen, een goede jaarwisseling en wij zien elkaar in het nieuwe jaar. Ik sluit de vergadering.

Sluiting om 23.35 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 29 januari 2024,

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen